

TUPANA'GA REMBIEPIUKARA JOÃOVA'EA PE Apocalipse ou A Revelação de Deus a João

Joãova'ea okwatija gwembiepiapava

¹ Kiro ji ikwatijari Jesus Cristo'ga rembiepiukara ji ve. A'ea Tupana'ga gwepiuka Jesus Cristo'ga pe javo ga pe:

—Aereĩ ti nahanahã nehẽ. A'ea ti ehapiuka jireheve'ga pe nahã ti nehẽ aere'ĩva'ea javo. Ojiko ga ji rehe okovo nhinh'i'ga rupi, ei Tupana'ga Jesus Cristo'ga pe. Tokwaha ti ga aere'ĩva'ea, ei ga ga pe.

—Kwa, ei Jesus Cristo'ga Tupana'ga pe.

A'ero Jesus Cristo'ga ei ojipyrive'ga pe yvagipeve'ga pe:

—Eho ti hepiuka aere'ĩva'ea jireheve'ga pe João'ga pe ikwahavuka ga pe nahã ti nehẽ javo, ei ga.

—Kwa, ei gapyrive'ga ua yvya koty ji pyri.

Ovahema ji pyri gapyrive'ga ei:

—Aereĩ ti nahanahã nehẽ, ei ga ji ve hepiuka aere'ĩva'ea ji ve.

A'ero ji hepiepiapavi ikwahava.

² Kiro ji ikwatijari ikwahavuka nhirembiepiapava Tupana'gareheve'ga pe. Akwatija ji Tupana'ga remimombe'uukara. Akwatija ji a'itituhẽva'ea Jesus'ga rembiepiukara.

³ Pyry hete ga pe – kiroki ga omonhi'ĩ a'ea nhirembikwatijara herovia okovo

nhirembikwatijara rupi nahã tuhẽ ti javo. Nahãva'ea imbegwee'yma ġwaramo po pyry hete ġa pe – kiroki ġa ġwendu nhirembikwatijara herovia okovo nhirembikwatijara rupi nahã tuhẽ ti javo.

Joãova'ea okwatija cidadespeva'ea pe

⁴ Ji ko Joãoramo. Kiro ji ikwatijari pe me Tupana'gareheva'ea pe imondovouka pe me. Pejiko pe ga rehe pejatykavo tihendu ti Tupana'ga nhi'iġa javo. Sete ko pejatykahava Ásiapeve'ġa gwyri pe. Pevo ti ji imondoukari nhirembikwatijara pe me nehẽ.

Aġwamo Tupana'ga oko. Ymyahũ ga oko hako. Aerẽ ti ga ruri nehẽ no. Kiro ji ei: Ga ti tomomyry pe me. Tonoġatu ti ga pepy'a no, a'e ji.

Tomomyry ti Tupana'ga ra'uva pe me inoġatuavo pepy'a, a'e ji. Tupana'ga ra'uva hekoi garovai pyteri pe ga'apykavakatua pyri. Oapyga pevo Tupana'ga jukwahavamo aheruvihavuhetero. Seteva'ea ja ko Tupana'ga ra'uva.

⁵ Jesus Cristo'ga ti tomomyry pe me, a'e ji. Tonoġatu ti ga pepy'a, a'e ji. Hupi katu Jesus Cristo'ga Tupana'ga kwahavukari ahe ve. Pyry ahe ganhi'iġa reroviari a'ero. Omanoheterẽ ga na'ẽ okwerava'ja hete omanove'ġa mbogwera'java renonde. Ga ko vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa nduvihavuhete'ga.

Timbohete ti ga! Ga nhande arõ hete. Ga ohy nhanderekote'varuhua nhande hugwi gwekoa reka'vogukarame ojukahara'ġa pe omanomo nhande repyga. ⁶ Ga nhande mongo toko ti ġa

aheruvihavamo javo. Ga e'i nhande ve: “Peko ti jiruva'ga nhi'iğa rupi.” A'ea ga e'i nhande mongovo toko ti ęa ikwava'eħharamo Tupana'ga pe javo.

A'ero ji ei: Timbohete tuhẽ ti Jesus Cristo'ga jipi! Toko ti ga yvyakotyve'ęa nduvihavuhuhetero jipi yvagipeve'ęa nduvihavuhuhetero no. Toko ti ęa nhaporemo ganhi'iğa rupi jipi. Na tuhẽ! Amém! a'e ji.

⁷ Pehendu ti! Aerẽ ti ga rura'javi yvaęatięa pavẽi nehẽ.

Yvyakotyve'ęa nhaporemo ti ga repiagi ga rura'javame nehẽ.

Gakutuhara'ęa no – kiroki ęa ojuka ga – ęahã ti ga repiagi nehẽ.

Ojehe'o ti ęande'ynde'yja'ęa nhaporemo okyhyji-avo okoveveuhuavo garura ęwaramo.

Kwa. Na tuhẽ a'ero! a'e tuhẽ ji. Amém!

⁸ Kiro Jesus Cristo'ga nhandepojoykaharete'ga ei:

—Ji ypy ko ako jipe jahykavamo Alfa. Jypyva'ea pe ji ei Alfa, ei ga. Mbapavamo ji ako jahykavamo Ômega. Mbapavava'ea pe ji ei Ômega, ei ga. Aęwamo ji ako. Ymyahũ ji ako hako. Aerẽ ti ji ruri nehẽ no. Yvyakotyve'ęa hohe ji popoakahetero jitekovo ęanduvihavuhuhetero. Yvagipeve'ęa hohe ji rekoi no jitekovo ęanduvihavuhuhetero, ei Jesus Cristo'ga.

Joãova'ea gwepia Jesus Cristo'ga

⁹ Jihi ko Joãoramo. Jihi ko peirũa jijikoga ęwaramo Jesus Cristo'ga rehe pe ja. Hahya Tupana'ga arõe'yve'ęa omondo pe me Jesus Cristo'ga jikoty'aro ęwaramo pe pavẽi. Ji ve ęa omondo

hahya no Jesus Cristo'ga jikoty'aro ġwaramo ji pavēi. Peko pe Tupana'ga nhi'iġa rupi. Jihi ako ganhi'iġa rupi no. A'ereki Jesus Cristo'ga ojikoty'a nhande pavēi. Penhimomirana pe. Jihi anhi-momirana no. A'ereki nhandejikogypygwera jate Jesus Cristo'ga ojikoty'a nhande pavēi nhande pokoga.

Ji Tupana'ga nhi'iġa mombe'uro ġwaramo ġa ji mondouka ypa'ouhũ me Patmos pe tomombe'ua'javyme ti ga Tupana'ga nhi'iġa javo. Ji Jesus Cristo'ga mombe'uro ġwaramo ġa ji mondouka pevo.

¹⁰ Pevo Tupana'ga ra'uva ji pojykatatui domingo rupi. Jirakykwera koty ji henduvi ganhi'iġahyhiva. Trombeta ja ga nhi'iġahyhivi javo:

¹¹ —Kiha ti nde erehepia nehē - a'ea ti ekwatija livro pype imondovo ojatykave'ġa pe Ásiapeve'ġa gwyri pe. Sete ko ġacidades. Pero koi tuvi ġajatykahava. Kiro ji imombe'ui nde ve cidades rera: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadélfia, Laodicéia, ei ga jirakykwera koty.

¹² Ma'ġa onhi'ĩ ra'e? a'e ji jijirovaga ga koty. Jijirovage ji hepiagi hyapehava. Sete ko hyapehava ouro apopyra.

¹³ Hyapehava pyteri pe ji ga repiagi. Ga rekoi ga ja - kiroki yvyakotyve'ga yvagipeve'ga no. Ipukuhu gapira okwava gapya pyvõ. Oku'ayvira ga omongi imondovo opoti'a rupi. Ouro apopyra ko gaku'ayvira. ¹⁴ Ga atimbavamo. Ovelha rava itiġahivuhu. A'ea ja hete ga atimbavamo.

Amana'java'ea neve itigahivuhu. A'ea ja ga atimbavamo. Hendy'jandy'ja gareakwara tata ja.
¹⁵ Gapyā rendy'jahetero metal ja bronze ja ġa metal mbukumbukuheterame fornalha pype tata pype toroapo ti metalkatuva'ea javo. Na jitehe gapyā rendy'jahetero. Onhi'igahyahivuhu ga ty-pojuhetea pyambua ja hete.

¹⁶ Opo pe ojohukoty rūi ga herekoi jaytata'ia. Sete ko jaytata'ia. Gajurua rupi ihemi haimbejovaiva'ea itakyhea'javuhuva'ea. Garova hendy'jahetero kwara ja. Kwara hendy'ja hete ahaji katu. Na jitehe garova hendy'jahetero.

¹⁷ Ga repiagame ji ari gapyā pyri omanove'ga ja jikyhyjiavo ġwaramo ga hugwi. A'ero ga pokogi ji rehe opoa pyvō ojohukoty rūi. Kiro ga ei ji ve:

—Terekyhyji ti ji hugwi. Jihi ako jipe jypyva'ero. Jihi ako mbapavava'ero. ¹⁸ Avuirama ji rekoi. Amano hete ji. Ji repia kiro. A'ereki ji akoji. Nane'ymi ti ji rekoi nehē. Duas chaves ji areko. Nurā huvihavamo ji ei okote'varuhuve'ġa pe: Pemanano ti. Huvihavamo ji ei ġa pe no: Peho ti omanove'ġa gwyri pe okote'varuhuva'ea gwyri pe, a'e ji ġa pe, ei ga. Pevo rūi ji amondo okokatuva'ea, ei ga.

¹⁹ —Nurā, João, ekwatija ti enhimbiepiaga mombe'gwovo, ei ga ji ve. Ekwatija ti aġwamova'ea mombe'gwovo nahanahā kiro javo. Ekwatija ti aere'iva'ea mombe'gwovo no nahanahā ti nehē javo, ei ga.

²⁰ —Kiro ji imombe'ui onhimiva'ea ikwahavuka nde ve, ei ga ji ve. Nde erehepia jaytata'ia jipo pe jijohukoty rūi. Sete ko jaytata'ia. Seteve'ġa pe Tupana'gapyrive'ġa pe ji ei jaytata'ia. Gahā

yvagipeva'ero omombe'u Tupana'ga nhi'iġa gareheve'ġa pe. Kiroki gareheve'ġa ojatyka henduva ganhi'iġa cidades pe yvya koty – ġa pe ġa omombe'u. Sete ko ġacidades. Sete ko hyapehava no nerembiepiaga ouro apopyra. Tupana'gareheve'ġa pe cidadespeve'ġa pe ji ei hyapehava. Gahã okwahavuka Tupana'ga pyryva ojipe'ġa pe.

A'ea ga ei ikwahavuka onhimiva'ea ji ve.

2

Tupana'ga omondouka onhi'iġa ojiheva'ea pe Éfeso
peve'ea pe

¹ –João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iġa Tupana'gareheve'ġa pe cidade de Éfeso pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ġa pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Éfeso pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iġa nde ve:

–Jihi reki apyhy jaytata'ia jipo pe jijohukoty rūi jigwojigwovo hyapehava pyteri pe. Sete ko jaytata'ia. Sete ko hyapehava no ouro apopyra.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'íga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Éfeso pe javo. Kiro koi ganhi'íga ga pe:

² —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Peporavyky hete pe pejikovo nhinhi'íga rupi penhimomiranama. A'ereki pe ndapepotari okote'varuhuve'ga pepyteri pe. Ojipe'ga uhu pe pyri pe mbo'epota ore ko Cristo'ga moirūharamo javo. A'ero pe ei: “Mara'ngu po ga gamoirūhara'ga? Mara'ngu po Tupana'ga ga mbuhuruka nhande pyri tombo'e ti ga onhi'íga rehe? Tihepia ti,” pe'e pe. Gandeaporogita mombaragwahavame pe ikwahavi ga'mbea. Nhimoirūhara'ga rūi ko ga, a'e ji, ei Jesus'ga.

³ —Penhimomirana pe pejikovo nhinhi'íga rupi. Pejikoga gwaramo ji rehe pe peporavyky pene'ōe'yma. ⁴ Jypya pe ji arōhetei. Aḡwamo pe ji aro'ĩ reki. A'ea ji ndapotari, ei Jesus'ga. ⁵ Pekwahava'ja ti a'ero. Tapekwahava'japigi ti no. Nahanahã pe peko katu jypya. A'ea rupi pe pyryvamo. A'ea ti pekwahava'ja pepohia pejikote'varuhua hugwi pejeaporogita rerrojijyita ji arōhetea'java. A'ero ti pe ndekoi pejikoypyagwera rehe nehẽ. A'ero ti pe nhoarōhetea'javi pejikoheteavo nhinhi'íga rupi pejogwerekokat-uavo nehẽ, ei Jesus'ga. Po pe ndaperojijyi pejeaporogita, a'ero ti kotihĩ ji ruri javo pe me nehẽ. Ako ti ji ga ja nehẽ – kiroki ga gwekyi hyapehava tokoa'javyme ti pyte'mbia rehe javo. Ga ja ti ji rekoji pe me nehẽ tapekoa'javi ti Tupana'gareheva'ero javo, ei Jesus'ga.

⁶ —Ojipe'ga oko te'varuhu Nicolau'ga

ja gareheva'ero. Pe ndapepotahetei
 ġandekote'varuhua. Pe ipotare'ymame
 pyry ji ve. A'ereki jihi ji ndapotahetei
 ġandekote'varuhua no, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ġa pe
 cidade de Éfeso pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka
 ji ve.

⁷ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga
 ra'uva ea Tupana'gareheve'ġa pe a'ero, ei Je-
 sus'ga.

Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'ġa on-
 himomiranama jipi – gaha ti oho Tupana'ga
 pyri opytavo pevo avuirama nehē. Pevo ti ji
 jukari ga pe yva hugwi ahemongohava hugwi
 – kiroki yva o'ã Tupana'ga remityma pyteri pe
 ahererekokatuhava pyteri pe. Turame ti ga
 nomanoa'javi nehē, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji
 ve.

*Tupana'ga omondouka onhi'ġa ojiheva'ea pe
 Esmirnapeva'ea pe*

⁸ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui
 ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara
 ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tu-
 pana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga
 omombe'u Tupana'ga nhi'ġa Tupana'gareheve'ġa
 pe cidade de Esmirna pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija
 ti ga pe tomombe'u ti ga ġa pe Jesus'ga rembik-
 watijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro
 ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena
 imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de
 Esmirna pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'i'ga nde ve:

—Jypyva'ero ji ako jipe. Mbapavava'ero ji ako. Amano hete ji. Aerẽ ji kwerava'javi.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Esmirna pe javo. Kiro koi ganhi'iga ga pe:

⁹—Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Hahy hete pe me. Napembateri pe avo. Yvagi pe ki a'e te pe pereko pa.

—Akwaha ji ga pe mbotegweterame. “Ore ko Tupana'gareheva'ero. A'ereki ore ko judeusramo,” ei ga novã. Tupana'gareheve'ga rui ko ga reki, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ga nohendukatui Tupana'ga nhi'i'ga. Ombopogwe ga Satanás'ga reki onhimonono'ono'oga ganhi'iga renduva, ei Jesus'ga.

¹⁰—Tapekyhyji ti hahya hugwi, ei Jesus'ga. Pehendu! Aerẽ ti jararamo pe hoi cadeia pype nehẽ, ei Jesus'ga. Diabo'ga ti pe mondoukari ipype nehẽ okote'varuhuavo nehẽ. “Tahepia ti,” e'i ti Diabo'ga nehẽ. “Tahepia ti Esmir-napeve'ga jikohetepiga Tupana'ga rehe nehẽ ji rekote'varuhurame ga pe hahya mondovo ga pe.” A'ea ti Diabo'ga ei pe ndepiaga ve nehẽ, ei Jesus'ga.

—Dez ti pe kiri hahyheterame pe me nehẽ. Tapejikopigi ti Tupana'ga rehe. Po pe manoi pejikopige'yma gwaramo Tupana'ga rehe, a'ero ti ji pe mongoi avuirama Tupana'ga pyri nehẽ, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ga pe

cidade de Esmirna pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

¹¹ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga.

Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'iġa onhimomiranama jipi – gaha ti nomanoa'javi nehē. Ndohoi tuhē ti ga tata pype hahyva'ea ruvihava pype nehē. A'ea ti ndahahyi ga pe a'ero nehē, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

Tupana'ga omondouka onhi'iġa ojiheva'ea pe Pérgamopeva'ea pe

¹² —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iġa Tupana'gareheve'ga pe cidade de Pérgamo pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ġa pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Pérgamo pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iġa nde ve:

—Jihi reki areko haimbejovaiva'ea.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iġa Tupana'gareheve'ga pe cidade de Pérgamo pe javo. Kiro koi ganhi'iġa ġa pe:

¹³ —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Akwaha ji pegwyrá – perope Satanás'ga oko

ḡanduvihavuhuro. Pe ndapekote'varuhui reki pejikoe'yma ganhi'iḡa rupi. Peko tuhē pe jireheva'ero pejikoheteavo ji rehe. Nurā ji ei: Napemoka'nhymi tuhē pe jirera. Ndape'ei: “Orojiko pi ore Jesus'ga rehe orerekote'varuhua mombohara'ga rehe.” A'ea rūi pe ei, ei Jesus'ga.

—Antipas'ga ji mombe'ui ḡa pe jipi no. Ga jikohetepige'yma ḡwaramo ji rehe ḡa ga jukai pepyteri pe – perope Satanás'ga oko ḡanduvihavuhuro. A'ea rupi vehevi pe ndapekote'varuhui pejikoe'yma Satanás'ga nhi'iḡa rupi reki. Pe ndapejikopigi ji rehe, ei Jesus'ga.

¹⁴ —Pepyteripeve'ḡa pe mbo'e reki ite'varuhua rehe Balaãova'ea remimbo'ete'varuhua rehe. A'ea ji ndapotahetei, ei Jesus'ga. Jararamo pe ḡa nderoviari pejikovo ḡanhi'iḡa rupi.

—Ymyahũ Balaãova'ea ei Balaqueva'ea pe hako: “Embo'e ti Israelva'ea rakykwepohara'ḡa ite'varuhuva'ea rehe. Ere ti ḡa pe a'ero to'u ti ḡa mbiara – kiroki a'ea ḡa omondo ha'angava rovai pyteri pe ḡanemimbohete'hara pyteri pe. Togwereco ti ḡa ḡwembireko'ḡarũve'ḡa no. Nahã ti ere Israelva'ea rakykwepohara'ḡa pe. A'ero ti ḡa ndekote'varuhui okorame nenhi'iḡa rupi. A'ero ti Tupana'ga pohiri ḡa hugwi nehē,” ei Balaãova'ea Balaqueva'ea pe ymyahũ hako, ei Jesus'ga imombe'gwovo.

¹⁵ —Jararamo pe perovia Nicolau'gareheve'ḡa nemimbo'ete'varuhua pejikovo hupi. A'ea ji ndapotahetei no, ei Jesus'ga.

¹⁶ —Perojijyi ti pejeaporogita pejipohia

ḡanemimbo'ete'varuhua hugwi ḡa mondovo pejihugwi. Po pe ndaperojijyi pejeaporoḡita, a'ero ti kotihĩ ji ruri pe pyri jitavuka pe me nehẽ. Ereki pe Balaãova'ea remimbo'ea rerovia Nicolau'gareheve'ḡa nemimbo'ea rerovia no. Pe me nhaporemo ti ji tavukari haimbejovaiva'ea pyvõ nehẽ – kiroki haimbejovaiva'ea ohẽ jijurua rupi, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ḡa pe cidade de Pérgamo pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

¹⁷ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ḡa pe a'ero, ei Jesus'ga.

Kiroki ga ḡwendu katu Tupana'ga nhi'iḡa onhimomiranama jipi – ga pe ti ji jukari mbeju'ia'javuhuva'ea maná nhirembiepiukaripyre'yma nehẽ. Itatiḡuhũva'ea po ti ji imondoĩ ga pe nehẽ. Itatiḡuhũva'ea rehe ti ji ikwatijari garerapyahua. Gaha jate ti okwaha ojerapyahua nehẽ, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

Tupana'ga omondouka onhi'iḡa ojiheva'ea pe Tiatirapeva'ea pe

¹⁸ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iḡa Tupana'gareheve'ḡa pe cidade de Tiatira pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ḡa pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imon-dovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Tiatira pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iğa nde ve:

—Jihi reki ako Tupana'ga ra'yra. Hendy'jandy'ja jireakwara tata ja. Jipyra hendy'jandy'ja metal ja bronze ja tatapypeva'ea ja.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iğa Tupana'gareheve'ğa pe cidade de Tiatira pe javo. Kiro koi ganhi'iğa ға pe:

¹⁹ —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Penhoarõ hete pe. Pe ji arõhetei no. Peporavyky pe pe-jopokoga pejikovo nhinhi'iğa rupi. Ndapejiko-hetepigi pe ji rehe penhimomiranama. Jypya pe poravykyi pejikovo nhinhi'iğa rupi. Ağwamo johe pe poravykyhetei, ei Jesus'ga.

²⁰ —Penhimbo'euka pe Jezabelhëa pe. A'ea ji ndapotahetei. E'i hëa: “Ji ko Tupana'ga nhi'iğa mombe'uharamo,” e'i hëa o'mbero. A'ero hëa jireheve'ğa mbo'ei ite'varuhuva'ea rehe pepyteri pe. Hëa e'i: “Pyry pe penhimbireko'ğarüive'ğa nderekorame. Pyry pe i'urame mbiara ha'angava mbohetea rupiara,” ei hëa o'mbero, ei Jesus'ga.

²¹ —A'ero ji ei hëa pe ikwehe'i: Erojiyji ti ejeaporogita epohia ejekote'varuhua hugwi. Terekoa'javi ti enhimbireko'ğarüive'ğa no. Terembo'ea'javi ti ojipe'ğa hehe. Terembopohirukara'javi ға ji hugwi, a'e ji hëa pe novã ikwehe'i, ei Jesus'ga.

—Hēa nohendukatui nhinhi'īga. Ndog-werōjijyi hēa ojeaporoḡita opohire'yma okote'varuhua hugwi, ei Jesus'ga.

²² —Pehendu ti! Aerē ti ji hēa mombori onhi-nongava rehe. Kiroki ḡa oko hēarekote'varuhua rupi – ḡahā ti ji ḡa mombo hēa pyri. Hahy hete tuhē ti ḡa pe a'ero nehē. Po ḡa ojeaporoḡita rerojijyi opohia hēarekote'varuhua hugwi, a'ero ti ji namondoa'javi hahya ḡa pe nehē, ei Jesus'ga.

²³ Ajuka hete ti ji hēara'yra'ḡa nehē no. A'ero ti jireheve'ḡa nhaporemō ikwahavi. “Jesus'ga okwaha hete nhandeyvytera nhandepy'a no,” e'i ti ḡa ji mombe'gwovo nehē, ei Jesus'ga. “Okwaha ga nhandereaporoḡita nahanahā ḡa oko javo. Po nhande rekote'varuhui, a'ero po ti ga imondoi hahya nhande ve nanani nehē. Po nhande rekokatui, a'ero po ti ga imombyryvi nhande ve nanani nehē,” e'i ti ḡa ji mombe'gwovo nehē, ei Jesus'ga.

²⁴⁻²⁵ —Jezabelhēa remimbo'ea pe ojipe'ḡa ei: “Onhimiheteve'ea – akoja Satanás'ga okwaha hete.” A'ea ḡa ei jupe, ei Jesus'ga. Pe ki a'e te pe ndapekoi hēaremimbo'ea rehe ikwahave'yma Satanás'ga rembikwahava pejijupa Tiatira pe. Pe me ji ei Tupana'gapyrive'ga pe no: Akoja a'e ypy pe me ji ea'javi kiro. Nane'ymi ti peko Tupana'ga nhi'īga rupi jate penhimomiranama nehē. Nahā pe ndekojipei. Na jitehe ti nane'ymi peko jirure'ymame pe pyri nehē, ei Jesus'ga. Ojipea rehe ti ji nanhi'īgi nehē nahanahā ti peko jave'yma, ei Jesus'ga.

²⁶ —Kiroki ga ḡwendu katu Tupana'ga nhi'īga onhimomiranama okovo nhinhi'īga rupi jipi

onhimarane'ymame – gaha ti ji ga mbopopoaka ga mongovouka vvyakotyve'ğa nduvihavamo nehē, ei Jesus'ga.

²⁷ Ga pe ti ga hendukatuukahetei onhi'iğa nehē.

Ahe ja – kiroki ahe onupã ojipe'ga yvyra pyvõ metalva'ea pyvõ toho ti ga nhinhi'iğa rupi javo

– ahe ja ti ga hendukatuuka ğa pe onhi'iğa nehē.

Nhaepepoa ndipopoakari tujuga apopyra ahe ika'mbika'mbiheterame.

Na jitehe ti vvyakotyve'ğa ndipopoakari ga pe ga hendukatuukarame ğa pe onhi'iğa nehē.

Nahã ti ji ga mongoukari nehē toko ti ga ğanduvihavamo ji ja javo. A'ereki na jitehe jiruva'ga ji mongo jipe ji mbopopoaka tohendukatuuka ti ga ğa pe onhi'iğa okovo ğanduvihavamo javo, ei Jesus'ga.

²⁸ –Ga pe ji imondoï jaytata'iuhua nehē – kiroki hendy'ja ko'ema koty. Pyry hete ti ga pe a'ero nehē, ei Jesus'ga.

A'ea nhaporemõ ti ere Tupana'gareheve'ğa pe cidade de Tiatira pe, ei Jesus'ga nde ve ikwati-jaruka ji ve.

²⁹ –Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ğa pe a'ero, ei Jesus'ga ikwati-jaruka ji ve.

3

Tupana'ga omondouka onhi'iğa ojiheva'ea pe Sardespeva'ea pe

¹ –João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwati-jaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara

ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'i'ga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Sardes pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ġa pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Sardes pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'i'ga nde ve:

–Jihi reki areko Tupana'ga ra'uva. A'ea ko seteva'ea ja. Jihi reki apyhy jaytata'ia no seteva'ea.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'ga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Sardes pe javo. Kiro koi ganhi'ga ġa pe:

–Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Ikwahave'yma ojipe'ga ei pe me: “Peko pyry pe. A'ereki pe peko Tupana'ga nhi'i'ga rupi.” Jihi reki a'e pe me: Ndapekopyryvi pe. A'ereki pe ndapejirokwari pejikovo Tupana'ga nhi'i'ga rupi.

² –Pejirokwati ti pejeaporoġita kwahava. Peko gwere pe Tupana'ga nhi'i'ga rupi. Pejirokwati ti xakopigyme ti ganhi'ga rupi javo. Penhim-bopopoaka ti xako ti koji'i hete ganhi'ga rupi javo. A'ea ji ei pe me. A'ereki Tupana'ga e'i pe me: “Ga ndokoi nhinhi'ga rupi nhaporemō,” ei ga.

³ –Tapemoka'nhymi ti. Pe'ji ti pejive: “Nahanahã nhande jikogi Tupana'ga rehe ġa imombe'urame ganhi'ga nhande ve.

Aerẽ nahanahã jitehe nhande jikogi ga rehe ganhi'igã reroviaheteavo.”

—Nahã ti pe'ji pejive pejikopige'yma Tupana'ga rehe penhimomiranama. Peko hete ti ganhi'igã rupi. Pepohi ti pejikote'varuhua hugwi pejeaporoğita rerojijyita, ei Jesus'ga.

—Po pe ndapejirokwari pejeaporoğita kwa-hava rehe pejeaporoğita rerojijyja rehe nehẽ, a'ero ti ji ruri pe pyri pe ji mboha'uve'ymame. Ahe nomboha'uvi iporomive'ga ndurame. Ahe ja ti napemboha'uvi ji rurame nehẽ. Aerẽ ti ji ruri imondovo ite'varuhua pe me pen-dekote'varuhuro ġwaramo nehẽ, ei Jesus'ga.

⁴—Jararamo pe ndapekote'varuhui cidade de Sardes pe. Gwihã ji apota hete. A'ero ti pe ndekoi ji pyri imongiavo pepitiğahivuhuva'ea. A'ereki pe pepyry, ei Jesus'ga.

⁵—Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'igã onhimomiranama jipi – ga pe jitehe ti ji imon-doi tapy'ynhapitiğahivuhuva'ea nehẽ emongi ti javo. Tupana'ga okwatija garera livro pype yvagi pe tuhu ti ga ji pyri upa avuirama javo. Ndahyvi ti ji garera jugwi nehẽ. Ga pe ti ji ei nehẽ: Ndehe ko jireheva'ea. A'ea ti ji ei ga pe jiruva'ga nhinhi'igã renduvame nehẽ Tu-pana'gapyrive'ga henduvame no, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemõ ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Sardes pe, ei Jesus'ga nde ve ikwati-jaruka ji ve.

⁶—Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Je-sus'ga ikwati-jaruka ji ve.

*Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe
Filadélfiapeva'ea pe*

⁷ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Filadélfia pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Filadélfia pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iga nde ve:

—Jihi reki jipyry hete, ei Jesus'ga. Jihi reki ji ako a'itituhēva'ea mombe'uharamo. Jihi reki ji areko chave Daviva'ea apoa israelitasva'ea ruvihavuhuva'ea apoa, ei Jesus'ga. Ji hovapytymba'vogame ojipe'ga nohovapytymi a'ero, ei Jesus'ga. Ji hovapytymame ojipe'ga nohovapytymba'vogi a'ero, ei Jesus'ga.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Filadélfia pe javo. Kiro koi ganhi'iga ga pe:

⁸ —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Pepopoaka'ri pe. Emo nhinhi'iga rupi pe ndekoi. Ndape'ei ojipe'ga pe: “Ore ko Jesus'gareheva'ea rui.” A'ea rui pe ei, ei Jesus'ga. Nurã ji pe mondoukari tomombe'u ti ga Tupana'ga nhi'iga javo. A'ero ti pe hopehoi Tupana'ga nhi'iga mombe'gwombe'gwovo

ojipe'ġa pe nehĕ. Tegwete pemombihava Tupana'ga mombe'ua hugwi.

⁹ –Pehendu ti! Kiroki ġa e'i o'mbero: “Ore ko Tupana'gareheva'ero. A'ereki ore ko judeusramo” – ġahã ko Tupana'gareheva'ea rõi reki. A'ereki ġa nohendukatui Tupana'ga nhi'iġa. Onhimbopogwe ġa Satanás'ga rehe onhimono'ono'oġa ganhi'iġa renduva, ei Jesus'ga. Pe pyri ti ji ġa mbuhurukari pe mboheteavouka. Nurã ti ġa nenypy'andurugi pepya pyri nehĕ pepyry hete pe ore hohe javo. Pe me ti ġa ei nehĕ: “Gaha pe arõ hete Jesus'ga!” e'i ti ġa pe me nehĕ, ei Jesus'ga.

¹⁰ –Peko pe nhinhi'iġa rupi penhimomiranama ji erame pe me: Penhimomirana ti. Nurã ti ji pe nderekokatui pe a'nguavo ite'varuhuva'ea hugwi ite'varuhuva'ea rurame vvyakotyve'ġa ndehe nhaporemo nehĕ. Uhu ti ite'varuhuva'ea imboukwahava vvyakotyve'ġa ndeaporoġita nehĕ, ei Jesus'ga.

¹¹ –Nambegwei ti ji rura'javi nehĕ. Tapejikopigi ti ji rehe a'ero. Po ti pe jikopigi ji rehe nehĕ, a'ero ti ojipe'ga ndopyhygukari pe me imbuhutehea nehĕ. Gwihã Tupana'ga imbuhupotari pe me, ei Jesus'ga.

¹² –Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'iġa onhimomiranama jipi – gaha ti ji ga rerohoi yvagi pe ga mongoheteavo Tupana'ga pyri avuirama Tupana'ga rongga pe gambohetehai pe nehĕ. Okyta ja ti ga pytakatui pevo okaturo. Ndohoa'javi ti ga nehĕ, ei Jesus'ga. Jiruvihavuhuhete'ga rera Tupana'ga rera ti ji ikwatijari ga rehe nehĕ. Ga rehe ti ji

ikwatijari jiruvihavuhuhete'ga cidade rera nehē no – kiroki cidade ti uhu yvaga hugwi Tupana'ga hugwi cidadepyahua Jerusalém nehē. Jirerapyahua ji ikwatijari ga rehe nehē no, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Filadélfia pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

¹³ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga.

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Laodicéiapeva'ea pe

¹⁴ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Laodicéia pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Laodicéia pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iga nde ve:

—Jihi ko a'itituhēva'ea mombe'uhara, ei Jesus'ga. Ambojiko ji ga jijihe, ei Jesus'ga. Ji ve Tupana'ga oapouka yvaga yvya rehe ve mbatera apovouka.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'igã Tupana'gareheve'gã pe cidade de Laodicéia pe javo. Kiro koi ganhi'igã gã pe:

15-16 —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Pe ndapejirokware reki pejoryvamo ji rehe. Pejoryjory hete ti ji rehe a'ero. Po pe napendoryndoryhetei ji rehe, a'ero po ti peko te'varuhu hete ji ve hamo. Ahe i'upotarame iroyxağahiva'ea, a'ero iroyxağahive'ÿva'ea ahe ndopotari onyvuna ojuru hugwi. Ahe i'upotarame hakuheteva'ea, a'ero hakuhete'ÿva'ea ahe ndopotari onyvuna ojuru hugwi. Na jitehe ti ji ndapepotari jipohia pe hugwi nehẽ. A'ereki pe napendoryndoryhetei ji rehe. Emo pe ndapekote'varuhetei ji ve no, ei Jesus'ga.

17 —Pe'e pe: “Nhanembate nhande. Tireko hete nhande. Ndopavi nhande hugwi. Nurã ti tipyhygyme ojipea nhandejive,” pe'e pe novã, ei Jesus'ga.

—Na rũi pe ndekoi, ei Jesus'ga. Pehe ndapekwahavihu. Ite'varuhu hete pe me reki. Peporia'i reki pe pejikovo imbatere'ÿve'gã ja reki, heakwagweve'gã ja reki, ipire'ÿve'gã ja reki. Pe ndapekwahavi reki nhanembate nhande javo.

18 —Nurã kiro ji pe moğitai. Ji pyri ti pejo embuhu ji ve javo, ei Jesus'ga. Ji hugwi ti pepyhy ouro imbokatupyra tatapypeva'ea. A'erame tehe ti pe mbateramo tuhẽ nehẽ, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ji amondo tehe pota he'yjuhuva'ea pe me. Ji hugwi ti pepyhy tapy'ynhapitiğahivuhuva'ea. A'erame tehe ti pe ndapekoa'javi ipire'ÿve'gã ja nehẽ. A'ero

ti ojipe'ğa ndohepiaga'javi pepire'yma nehë. A'ero ti pe napenhinoña'javi nehë, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ji amomboruka pota pendekote'varuhua pe hugwi pe mombyrypota toko pyry ti ға ji ja javo. A'ero jipyryva a'e ji pepitiğahivuhuva'ea pe, ei ga. Ji hugwi ti pepyhy mohağa nhandya imongyavo pejeakwara rehe, ei Jesus'ga. A'rame tehe ti pe hep-iakatui nehë, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ji akwahavuka pota nhimombe'ukatua pe me.

¹⁹ —Nhiremiarõheteve'ğa pe ji nhi'igahyi imondovo hahya ға pe toko katu ti ға javo, ei Jesus'ga. Nurã ti pejirokwa pejeaporogita rerojijyita pepohia pejikote'varuhua hugwi, ei Jesus'ga.

²⁰ —Pehendu! Kiro ji ami mytu'ë me, ei Jesus'ga. Ji kwajikwari porta rehe nhinhi'iga kiro ji ruri javo. Kiroki ga ğwendu ji nhi'igame hovapytymba'voga ji ve – garonga pype ti ji reki nehë. Ka'arugame ti ore i'ui orojogwerokupa a'ero nehë, ei Jesus'ga. A'ea ji ei ikwahavuka pe me pejiko ti ji rehe javo. A'ero ti ji jikoty'ari pe pavëi nehë, ei Jesus'ga.

²¹ —Ahendu katu ji Tupana'ga nhi'iga nhinhi-momiranama jipi, ei Jesus'ga. Jiruva'ga pavëi ji apygi ga'apykavakatua rehe jitekovo aheruvihavuhetero. Na jitehe ti ga apygi ji pavëi – kiroki ga ğwendu katu Tupana'ga nhi'iga onhimomiranama jipi. Gaha ti ji ga reroho yvagi pe ga mboapyga ji pavëi jiapykavakatua rehe ga mongovo nehë toko ti ga aheruvihavamo javo, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ğa pe

cidade de Laodicéia pe, ei Jesus'ga nde ve ikwati-
jaruka ji ve.

²² —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga
ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Je-
sus'ga.

A'ea nhaporemo Jesus'ga imombe'upavi ji ve.

—Tupana'gapyrive'ga ti tomombe'u
Tupana'gareheve'ga pe cidadespeve'ga pe
Tupana'ga rembiepiukara ji ve – kiroki sete
ğacidades yvya koty, ei Jesus'ga ikwatijaruka
ji ve.

4

Ombohete ga Tupana'ga yvagi pe

¹ Aerē jirekorame yvya koty ji hepiagi yvate
yvaga pype. A'ereki ojipe'a jipe porta'java'ea
yvagi pe. A'ero ji ga renduvi – kiroki ga onhi'igypy
ji ve. Trombeta ja ga nhi'igahyahivi javo ji ve:

—Herejo avo yvagi pe, ei ga. Nahanahã ti toko
nehē. A'ea ti ji hepiukari nde ve aerēva'ea nehē, ei
ga ji ve.

² Kotihĩ Tupana'ga ra'uva ji pojdkakatui
ji rerogwovo yvagi pe. Nanime pevo yvagi
pe aheruvihavuhuhete'ga apykavakatua ğa
omondo imohina. A'ea rehe ga'apykavareheve'ga
apygi okovo aheruvihavuhuhetero ahe
mongomongovo onhi'igã rupi. ³ Itakatua ja jaspe
ja sardônio ja ga rendy'jandy'javamo. Ga'apykava
arimo yvagahavuhua rekoi. Yvagahavuhua
hendy'jandy'ja itakatua ja esmeralda ja.

⁴ He'yjuhu aheapykava ga'apykava atimana
itena. A'ereki ga oko aheruvihavuhuhetero

oapyga oapykava rehe. Vinte e quatro ko aheapykava. Ga'apykava teni mbyteri pe a'ero. Ahepia ji huvihavuhu'ga. Pevo ga apygi aheapykava rehe he'yive'ga vinte e quatrove'ga. Ga omongi tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea oina. Akanitara ouro apopyra ga omongi no huvihavuhuro ġwaramo.

⁵ Ga'apykava hugwi iveraveravi onaranaraġa onhi'inhi'iga. A'ereki ga oko aheruvihavuhuhetero. Yhyga'java'ea hendypu irupe'i ga'apykava rovai pyteri pe ga rekoro ġwaramo aheruvihavuhuhetero. Sete ko yhyga'java'ea. Gara'uva pe ji ei yhyga'java'ea. Seteva'ea ja ko gara'uva.

⁶ Ga'apykava rovai pyteri pe hekoi ypiahua ruvihava'java'ea vidro'java'ea apopyra. Typy katu hete ypiahua ruvihava'java'ea cristal ja.

Quatrove'ga nhatimani ga'apykava upa ga pyri okovo mbyteri pe ga rekoro ġwaramo aheruvihavuhuhetero. Gwe'yjuhuro ġandeakwara ihygahivi ga ndehe ġakambypya koty ġakupepytera koty no. ⁷ Quatrove'ga ko nahã: Ojipe'ga rekoi ja'gwara'java'ea ja leão ja. Ojipe'ga rekoi touro ja. Ojipe'ga rova rekoi akwaimbae'ga rova ja. Ojipe'ga rekoi kwanduhua ruvihava'java'ea ja a'ea oveverame. Nahã tuhẽ quatrove'ga ndekoi upa ga pyri. ⁸ Gapepoa oatimamba ġa. Quatrove'ga naġanani ġapepoa ko seis. Gwe'yjuhuro ġandeakwara ohygahi ga ndehe ġavytyteri pe no. Ndopytu'ui'i'i ga javo arimo ypytunimo no. A'ereki nane'yimi ġa e'ie'i:

—Pyry hete ga! Pyry hete ga!

Pyry hete aheruvihavuhete'ga Tupana'ga!

Koji'i ga popoakahetero ojipe'ġa hohe pa.
 Ga tehe oko aheruvihavuhuhetero, ei ġa.
 Ymyahū ga oko hako.

Aġwamo ga oko.

Aerē ti ga ruri nehē.

A'ea ġa ei jipi onhi'imbige'yma ga rehe.

⁹ Nahā ġa ga'apykavareheve'ga mboukwahavi
 tikatu hete ti ga javo. Nahā ġa ga mboheteri. Ga pe
 ġa ei:

—Ndepyry hete nde ore rerekokatuavo.

A'ea ġa ei ga'apykavareheve'ga pe ga mbo-
 heteavo – kiroki ga oko avuirama okovo aheruvi-
 havuhuhetero.

¹⁰ Ga erame na ga pe akoja'ġa huvihavuhu'ġa
 vinte e quatrove'ġa – ġahā ġwenypy'anduru
 ga'apykavareheve'ga rovai pyteri pe
 avuiramave'ga rovai pyteri pe ga rekoro
 ġwaramo aheruvihavuhuhetero. Nahā ġa
 nenypy'andurugi gaha pyry hete nhande hohe
 javo. Nahā ġa ga mboheteri hekyita oakanitara
 ouro apopyra imondovo inoġa garovai pyteri
 pe ga ko nhanderuvihavuhuhete'ga javo. ¹¹ Ga
 mbohetero ġa ei ga pe:

—Ndehe jate ndepyryhetero orepojkaharetea.

Ndehe jate ti ahe tanemboukwaha a'ero
 gaha tikatu hete javo.

Tanembohetero ti ahe.

Tereko ti aheruvihavuhuhetero epopoakaramo.

A'ereki nde ereapo pa

tanhimohē ti hehe javo.

Nde ipotaro ġwaramo hekopavi a.

Ejive nde ereapo pa.

A'ea ġa ei ga pe gworygworyvamo ga rehe.

5

Cordeiro'jave'ga ope'a imamanipyra

¹ Kiro ji hepiagi imamanipyra livro ga'apykavareheve'ga po pe aheruvihavuhete'ga po pe. Gapo pe gajohukoty rõi imamanipyra livro hekoi. Livro gwereko ikwatijara mbyteri pe i'arimo no. Tuju'gia apopyra pyvõ ga hovapytymukari livro raka'e. Sete ko tuju'gia apopyra. Tuju'gia apopyra arimo herekoi ikwatijara no tope'ayme ti ahe livro hepiage'yma ipype javo.

² Ipopoakaheteve'ga Tupana'gapyrive'ga ji ga repia yvagipeve'ga. Hahyahi ganhi'iga ga erame tohendu pa ti ga nhinhi'iga javo. Gaha e'i:

—Ma'ga pyry hete huvihavuhetero? Pyry hete ti ga ruri ipe'avo livro nehẽ. Toka'mbika'mbi ti ga tuju'gia apopyra nhaporemo livro pe'avo, ei ga.

³ Ndipe'ahavi tuhẽ reki. A'ereki ahã pyry-heteve'ga huvihavuhete'ga. Ndokoi ga livro pe'aharamo yvagi pe. Ndokoi ga livro pe'aharamo yvya koty. Ndokoi ga livro pe'aharamo yvya gwyri pe no. Ndokoi tuhẽ ga ikwatijara repiakaramo a'ero. ⁴ Nurã ji jehe'oi ranuhũ. A'ereki ga gweka nanongara'ga novia. A'ereki ahã pyry-heteve'ga huvihavuhete'ga. Nurã ahã ga livro pe'aharamo. Ahã ga ikwatijara monhi'iharamo a'ero – kiroki ikwatijara oko livro pype. Ahã tuhẽ ikwatijara repiakara'ga a'ero.

⁵ A'ero huvihavuhu'ga – kiroki vinte e quatrove'ga – gande'yja'ga ei ji ve:

—Terejehe'oi. Ehepia Judáva'ea rakykwe-pohara'ga. Ga pe nhande ei ja'gwara'jave'ga leão'jave'ga. A'ereki ga ipopoaka aheruvihavuhetero. Ga ko Daviva'ea rakykwe-pohara'ga. Nurã nhande ei ga pe: Garemboypya ko Daviva'ea aheruvihavuhuva'ea. Ojirovia hete ga ovyá omanoa hugwi okwerava'java okovo. Nurã ti gaha tope'a livro ika'mbika'mbiga tujuga apopyra nhaporemó – kiroki seteva'ea, ei ga ji ve.

⁶ Kiro ji Judáva'ea rakykwepohara'ga repiagi tuhẽ. Pevo ga ami ġapyteri pe. Aheruvihavuhete'ga apykava pyri ga ami ga'apykavareheve'ga rovai pyteri pe okovo quatrove'ġa ndovai pyteri pe no vinte e quatrove'ġa ndovai pyteri pe no huvihavuhu'ġa ndovai pyteri pe. Ga repiagame ji ei: Ga ko cordeiro ja jukapyra ja – ġwia ġa ojuka imondovo ikwava'ẽhava arimo. Sete ko garatĩa. Cordeiro ratĩa ja ko garatĩa. Ipopoaka hete ga a'ero aheruvihavuhetero. Sete ko gareakwara no. Tupana'ga ra'uva pe ji a'e gareakwara. Seteva'ea ja ko gara'uva. Tupana'ga omondomondo gwa'uva yvyakotyve'ġa gwyri pe nhaporemó takwaha pa ti ji ġandekoa pevo javo.

⁷ Kiro cordeiro'jave'ga ruri ipyhyga livro ga'apykavareheve'ga poa hugwi gajohukoty rui ga apygame okovo aheruvihavuhetero.

⁸ Ga livro pyhygirẽ ġa nhinoġi upa ojovapyvo yvyá rehe garovai pyteri pe. Ga mboheteavo ġa nhinoġi pevo quatrove'ġa vinte e quatrove'ġa pavẽi. Gwetakwera ja ġa herekoi imonhi'ihava harpa. Nhaetingy'a'java'ea ġa gwereko no. Nhaetingy'a'java'ea ko ouro apopyra. Ipye hekoi in-

censo perfume apopyra. Tynahẽ a'ero. Perfume a'e ji Tupana'ga remimo'ẽhara'õga nhi'iõga pe õga nhi'iõgame Tupana'ga pe.

⁹ Kiro quatrove'õga vinte e quatrove'õga pavẽi, õga nhimby'yi ipyahuva'ea rehe. Onhimby'yita õga ei cordeiro'jave'ga pe:

—Ndehe ko pyryheteva'ea aheruvihavuhuhetea no.

Nurã ndehe epyhy livro ika'mbika'mbiga tuju'gia apopyra.

A'ereki nde erejijukauka heka'voguka ejekoa vvyakotyve'õga ndepyga.

Nahã nde õga mbopiro'yi õgandekote'varuhua hugwi õga mongovo

toko ti õga Tupana'gareheva'ero javo.

Nahã ko nde vvyakotyve'õga hugwi õga mo'emo'ẽi, ei õga onhimby'yita.

Gande'ynde'yja'õga hugwi nhaporemo nde õga mo'emo'ẽi.

Kiroki õga ojoatyatyvi õganhi'iõga – õga hugwiugwi nhaporemo nde õga mo'emo'ẽi.

Ojipe'õga hugwi nhaporemo nde õga mo'emo'ẽi.

Yvyakotyve'õga gwyõgagwyripeve'õga hugwi nhaporemo nde õga mo'emo'ẽi.

Nahã ko nde vvyakotyve'õga mo'emo'ẽi Tupana'ga pe, ei õga onhimby'yita.

¹⁰ Nde õga mongomongoi toko ti õga aheruvihavamo javo.

Nde õga mongomongoi toko ti õga ikwava'ẽharamo javo.

A'ero ti õga ndekoi aheruvihavamo yvya koty vvyakotyve'õga ndepiakatuavo

hendukatuuka õga pe Tupana'ga nhi'iõga nehẽ.

A'ea nhande ei cordeiro'jave'ga mboheteavo no, ei
 ģa mbatera pavēi.

A'ea rehe nhaporemō Tupana'ga rembiapohara'ģa
 nhaporemō ģa nhi'iģi javo mbatera pavēi.

¹⁴ Kiro quatrove'ģa ei:

—Na tuhē! Amém!

Kiro vinte e quatrove'ģa huvihavuhu'ģa nhinogi
 upa ojevapyvo yvya rehe avuiramave'ga mbo-
 heteavo.

6

Tuju'gia apopyra

¹ Kiro ji hepiagi cordeiro'jave'ga ika'mbigame
 tuju'gia apopyra. Ojipejiva'ea ga ika'mbigi. A'ero
 quatrove'ģa nde'yja'ga nhi'iģi. Ga renduvame ji
 ei: Poro inaraģi ovuhu, a'e ji. A'ereki hahyahi
 ganhi'iģa ga erame:

—Herejo!

² Nanime ji hepiagi cavalo tiģuhūva'ea! Kiroki ga
 oapy i'arimo – gaha gwereko u'yva. Kiro akanitara
 mondohava ga pe. A'ea ahe ono otavukarame.
 Nurā ga ikwahavi omondoa. Nurā ga ei:

—Tatavuka ti ji, ei ga.

A'ero ga ndopojihuvi ogwovo atavuka hete ji
 javo ģapopoakara mombiga. Otavuka hete ga
 ģapopoakara mombiga a'ero.

³ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame
 tuju'gia apopyra ji ojipe'ga renduvi quatrove'ģa
 nde'yja'ga. Mokōi ko cordeiro'jave'ga
 rembika'mbigagwera a'ero. A'ero quatrove'ģa
 nde'yja'ga ei:

—Herejo!

4 A'ero ojipea cavalo hoi iğwağuhũva'ea. Kiro cavalo arimove'ga mbopopoakahava itakyhea'javuhuva'ea mondohava no hehanhuhũva'ea mondohava ga pe. Nurã ga ikwahavi omondoa. Nurã ga ei:

—Aho ti ji vyvakotyve'ğã mbojoapitipitiuka nehẽ, ei ga ogwovo.

5 Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tujugia apopyra ji ojipe'ga renduvi quatrove'ğã nde'yja'ga. Três ko cordeiro'jave'ga rembika'mbigagwera a'ero. A'ero quatrove'ğã nde'yja'ga ei:

—Herejo!

Nanime ji hepiagi cavalo jypivuhuva'ea! Kiroki ga oapy i'arimo – ga gwereko imombohyitava opo pe.

6 Kiroki ga oko quatrove'ğã pyteri pe – gaha ji ahendu. Kiro ga ei cavalo arimove'ga pe:

—Momi itambere'ia aheporavykyhava ikwepykava – kiroki ikwepykava ahe opyhy oporavykyrame ara rupi ve. Momi jitehe itambere'ia um litro de trigo apopyra rehe pão rehe – kiroki pão ahe o'u ara rupi ve. A'ereki he'yjuhu ko itambere'ia mbatera rehe kiro, ei ga. Momi itambere'ia aheporavykyhava ikwepykava – kiroki ikwepykava ahe opyhy oporavykyrame ara rupi ve. Momi jitehe itambere'ia três litros de trigo'java'ea apopyra rehe cevada apopyra rehe pão rehe – kiroki pão ahe o'u ara rupi ve. A'ereki he'yjuhu ko itambere'ia mbatera rehe kiro, ei ga. Terembote'varuhui ti yva'ia oliveira yva'ia. A'ea ko ahe oapo ikavamo azeiteramo, ei ga. Terembote'varuhui ti ojipea yva'ia videira

yva'ia. A'ea ko ahe oapo vinhoramo, ei ga cavalo arimove'ga pe.

⁷ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ji ojipe'ga renduvi quatrove'ga nde'yja'ga. Quatro ko cordeiro'jave'ga rembika'mbigagwera a'ero. A'ero quatrove'ga nde'yja'ga ei:

—Herejo!

⁸ Nanime ji hepiagi cavalo jukyryuhuva'ea! Kiroki ga oapy i'arimo – garera ko Ahemanoa. Ojipe'ga hoi ga reviri. Garera ko Omanove'ga gwyrá. Omanove'ga gwyrá'ga hoi Ahemanoa'ga reviri tuhē ogwovo ga rupi. Kiro ġambopopokahava. Nurã ikwahava omondoa ġa ei ojohupe:

—He'yjuhu ranuhũ vvyakotyve'ġa. Quatro ko ġa ndekondekorame ġapyteri pe nanani ojipejive'ga ti nhande tiapitiuka. Nahanahã ti nhande he'yive'ġa apitiuka nehē. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka haimbejovaiva'ea pyvõ itakyhea'javuhuva'ea pyvõ nehē. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka ty'ara pe nehē. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka karugwate'varuhua pe nehē. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka ka'gwyriveva'ea pe nehē, ei Ahemanoa'ga Omanove'ġa gwyrá'ga pavēi.

Nahã ti ġa popokahetero Ahemanoa'ga Omanove'ġa gwyrá'ga pavēi he'yive'ġa apitiuka nehē a quarta parte dos vvyakotyve'ġa apitiuka nehē.

⁹ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ji ahera'uva repiagi he'yjuhuva'ea. Cinco ko garembika'mbigagwera

a'ero. A'ero kiroki ahe yvyakotyve'ğa rembijukapyrava'ea – a'ea ra'uva ji ahepia ikwava'eĥava gwyri he'yjuhuva'ea. Yvyakotyve'ğa ahe jukai. A'ereki Tupana'ga rehe ojikoga ġwaramo ahe omombe'umbe'u Tupana'ga nhi'iġa. Omombe'u ahe Jesus'ga ġa pe no okokatuavo. Nurã yvyakotyve'ğa tiruahũro ahe ve ahe mbopohipapota Tupana'ga hugwi. Ahe pohire'ymame ġa ahe jukai.

¹⁰ Kiro hahyahi ahera'uva nhi'iġa i'erame Tupana'ga pe he'yjuhuva'ea.

—Oreruvihavuhetero ndehe ndepyry hete, e'i ahera'uva. Nde nhi'iġi a'itituhẽva'ea rehe, e'i. Maranime ti nde ei orejukahara'ġa pe yvyakotyve'ġa pe ġa ndehe ore repyga imondovo hahyva'ea ġa pe? e'i ahera'uva Tupana'ga pe.

¹¹ Kiro imondohava ahera'uva pe ahepipukuhuva'ea mondohava tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea mondohava. He'yjuhuva'ea ra'uva inainani herekoi opitiġahivuhuva'ea a'ero. A'ereki oko katu gworygworyva onhimomiranama.

Kiro koi imombe'uhava ahera'uva pe no:

—Tukatu ti pepy'a kiro, e'i. Koji'i ti pepytu'u tomano ti peirũ'ġa pe ja ua avo nehẽ javo, e'i. Penhimanoe'ymame pe pemombe'umbe'u Tupana'ga nhi'iġa yvya koty Jesus'gareheva'ero. Na jitehe peirũ'ġa imombe'umbe'ui Tupana'ga nhi'iġa kiro yvya koty Jesus'gareheve'ġa, e'i. Peirũ'ġa ti tonhi'ĩpo'ru pa Tupana'ga nehẽ. Nurã ti yvyakotyve'ġa tojuka peirũ'ġa mbopohipota Tupana'ga hugwi nehẽ. A'ero ti peirũ'ġa manoi opohire'yma Tupana'ga hugwi nehẽ.

A'ea ko imombe'ua ahera'uva pe.

¹² Kiro ji hepiagi cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra. Seis ko garem-bika'mbigagwera a'ero. A'ero yvya igwygwyhetei. Kwara jypivuhuro tapy'ynhapirypivuhuva'ea ja bode ravaypivuhua apopyra ja a'ero. Jahya igwağuhũro aherekoa ja a'ero. ¹³ Yvaga hugwi jaytata'ia ndurundurugi yvya rehe a'ero. Onduru jaytata'ia yva'ia monduruga ja. Yvyturanuhũa yva figueira imoğwyğwymame omondurunduru jugwi figo jakyruhuva'ea. Na jitehe jaytata'ia indurugi. ¹⁴ Yvaga jipe'ahetei onhimamana ogwovo a'ero livro mamanipyra ja ahe imaname imondovo. Yvytyruhua imbojipe'ahava ypa'õa imbojipe'ahava no a'ero. Yvytyruhua nhaporemõ ojijyi ypa'õa nhaporemõ no.

¹⁵ A'ero yvyakotyve'ğa nhimimi okyhyjiavo. Ganduvihavuhu'ğa no jukwahave'ğa no imbateve'ğa no soldados'ğa nduvihavuhu'ğa no ipopoakaheteve'ğa no ojipe'ğa no - kiroki ipiro'ye'yve'ğa ğa ğa mboporavykyuka ğa mbopohirukare'yma ojihugwi, kiroki ğa oporavyky ojive jate no ipiro'yve'ğa - ğahã nhaporemõ onhimimba yvytyvytyruhua rupi itakwaruhua pype itaruvihava pyteri pe no. ¹⁶ Yvytyruhua pe ğa ei itaruvihava pe no:

—Pehi ti ore rehe ore mima ğa hugwi. Kiroki ga oapy oapykava rehe yvagi pe okovo aheruvihavuhuhetero - ga hugwi ore nhimipotari torerepiagyme ti ga. Kiroki ga omano cordeiro ja jukapyra ja - ga hugwi ore nhimipotari no tuhuryme ti ga ore pyri. A'ereki

ga onhimonha'nga hete ore rehe, ei ġa. ¹⁷ A'ereki kiro ġanduhava tuhē. Kiro ti ġa nduri a'ero onhimonha'ngaheteavo vvyakotyve'ġa ndehe nehē. Ndorepopoakari po ti ore ġa pe oropapava nehē, ei ġa okyhyjiavo.

7

Tupana'ga rembikwatijaripyra nongava

¹ Aerē ji hepiagi Tupana'gapyrive'ġa amame vvyakoty yvagipeve'ġa. Quatro ko ġa. Quatrove'ġa ko nahā: Ojipe'ga ami tyapyra koty. Ojipe'ga ami nhimbya koty. Ojipe'ga ami kwara pora koty. Ojipe'ga ami kwara kia koty. Nahā quattrove'ġa hepiakatupavi vvytua vvyakoty. Quatro ko vvytua. Ga naġanani ipyhygi vvytua topejupejuyme ti vvytua vvyakoty javo.

—Topejuyme ti vvytua vvyakoty rehe ypiahua ruvi-hava rehe no vya rehe nehē no, ei ġa.

² Kiro ji hepiagi ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga ga jiupirame kwara pora hugwi ogwovo vvagi pe. Gwereco ga Tupana'ga rembikwatijaripyra nongava avuiramave'ga rembikwatijaripyra nongava. A'ea pyvō ga ono Tupana'ga rembikwatijaripyra vvyakotyve'ġa ndehe ġahā ko Tupana'gareheve'ġa javo. Hahyahi Tupana'gapyrive'ga nhi'ġa ga erame quatrove'ġa pe – kiroki ġa opyhy vvytua. Kiro ġambopopokahava. Nurā ikwahava omondoa ġa ei ojohupe:

—Timbote'varuhu ti vvyakoty ypiahua ruvihava no, ei ġa.

Ga pe Tupana'gapyrive'ga onhi'ġahyahi.

³ – Tapembote'varuhui ve ti yvya ypiahua ruvi-hava no yva no, ei ga. Na ore inogi na'ẽ nhanderuvihavuhuhete'ga rembikwatijaripyra gareheve'ga ndetovapy rehe. A'ea ti ore torono ga ndehe garembikwatijaripyra nongava pyvõ gahã ko Tupana'gareheve'ga javo, ei ga ga pe.

–Kwa, ei ga.

⁴ Ga inombavirẽ ga ndehe ji henduvi ga imombe'urame. Imombe'gwovo ga ei:

–He'yjuhuranuhũve'ga ndehe ga inogi Tupana'ga rembikwatijaripyra cento e quarenta e quatro milve'ga ndehe. Ga ko Israelva'ea ra'yrava'ea rakykwepohara'ga, ei ga. ⁵⁻⁸ Doze ko Israelva'ea ra'yrava'ea oko huvihavamo. Ahera'yrava'ea rakykwepohara'ga gwereko Israelva'ea ra'yrava'ea rera jitehe. Ga ko nahã a'ero:

Judá'ga

Rúben'ga

Gade'ga

Aser'ga

Naftali'ga

Manassés'ga

Simeão'ga

Levi'ga

Issacar'ga

Zebulom'ga

José'ga

Benjamim'ga.

Nahã Israelva'ea ra'yrava'ea rakykwepohara'ğa, ei ga. Ganağanani ko doze milve'ğa. Ga ndehe in-ainani Tupana'gapyrive'ğa inoği Tupana'ga rem-bikwatijaripyra ğahã ko Tupana'gareheve'ğa javo, ei ga.

*He'yjuhuranuhũve'ğa omongi
tapy'ynhapitiğahivuhuva'ea*

⁹ Aerẽ ji hepiagi he'yjuhuranuhũve'ğa yvyakotyve'ğa. Ndahepiapavi ji ğa. A'ereki ğa he'yjuhuranuhũ. Ga nduripei ogwyogwyripeve'ğa hugwi nhaporemo. Ga nduripei gwe'ygwe'yja'ğa hugwi nhaporemo no. Ojipe'ğa hugwi nhaporemo ğa nduripei no. Kiroki ğa ojoatyatyvi ğanhi'iğa – ğa hugwiugwi nhaporemo ğa nduripei no. Kiro ğa ami ga'apykavareheve'ga apykava rovai pyteri pe aheruvihavuhuhete'ga rovai pyteri pe. Cordeiro'jave'ga rovai pyteri pe ğa ami no. Omongi ğa opipukuhuva'ea tapy'ynhapitiğahivuhuva'ea. Gwereco ğa pindova rova opo pe.

¹⁰ Hahyahi ğanhi'iğa ğa erame:

—Tupana'ga nhanderuvihavuhuhete'ga oapy oapykava rehe aheruvihavuhuhetero.

Gaha cordeiro'jave'ga pavẽi,
ğahã jate omombo hete nhandere-
derekote'varuhua nhande hugwi
nhande mombyryva avuirama nhande rerua
avo yvagi pe.

Nurã nhande ğa mbohetei, ei ğa.

¹¹ Kiro Tupana'gapyrive'ğa nhaporemo ğa ami ga'apykava atimambava huvihavuhu'ğa atimambava no quatrove'ğa atimambava no.

Tupana'gapyrive'ġa nhinoġi upa ojovapyvo yvya rehe ga'apykava rovai pyteri pe ga mboheteavo Tupana'ga ko nhanderuvihavuhuhete'ga javo.

¹² A'ero ġa ei:

—Na tuhē! Amém!

Tohoryory ti Tupana'ga nhanderuvihavuhuhete'ga.

Gaha ti timboukwaha hete tikatu hete ti ga javo.

Gaha ti tokwaha hete onhimombaragwahava.

Ga pe ti xa'e: Ndepyry hete nde ore pokoga.

Gaha ti timbohete.

Gaha ti toko nhanderuvihavuhuhete'ga.

Gaha ti tipopoaka hete.

Na tuhē ti nhanderuvihavuhuhete'ga toko avuirama nehē.

Na tuhē! Amém! ei Tupana'gapyrive'ġa Tupana'ga mombe'gwovo.

¹³ Kiro huvihavuhu'ġa nde'yja'ga ei ji ve:

—Ma'ġa po ġa - kiroki ġa omongi opipukuhuva'ea tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea? Ma hugwi ġa nduri? ei ga.

¹⁴ —A'ero ji ei ga pe: Ji ndakwahavi. Ndehe erekwaha huvihavuhuro. Emombe'u ti ji ve a'ea, a'e ji.

Imombe'gwovo ga ei ji ve:

—Ga pe hahy hete ranuhū raikwehe. Hahyhetea hugwi ġa nduri. Cordeiro'jave'ga rehe ġa jikohetei. Ga ojijukauka heka'voguka gwekoa omanomo ġa ndepyga tamombo ti ji ġandekote'varuhua ġa hugwi ġa mombyryva javo. Ga ndepyga ga gwekoa reka'vogukaro ġwaramo ġapira tiġahivuhuro kiro. A'ereki ġa ojiko hete ga rehe okokatuavo herovia ga manorame

ġa ndepygga ġa mombryryva, ei huvihavuhu'ga imombe'gwovo.

¹⁵ Nurã ġa ndekoi Tupana'ga rovai pyteri pe ga apygame oapykava rehe aheruvihavuhhetero.

Ypytunimo ġa ndekoi ganhi'iġa rupi garonga pype gambohetehava pype arimo no.

A'ero ti ga rivi ġapyteri pe ġa a'nguavo nehẽ, ei huvihavuhu'ga.

¹⁶ Ty'ara ti ndojukaa'javi ġa nehẽ.

Ndoygweja'javi ti ġa nehẽ.

Ndopo'rua'javi ti ġa kwarahyahaha nehẽ.

Nombohakuvygykara'javi ti ga ġa pe nehẽ no, ei huvihavuhu'ga.

¹⁷ A'ereki cordeiro'jave'ga gwepia katu hete ġa okovo ga'apykavareheve'ga rovai pyteri pe aheruvihavuhete'ga rovai pyteri pe.

Ojikwahavuka ti ga ġa pe nehẽ.

Nahã ti ga ġa mongoi avuirama Tupana'ga pyri nehẽ, ei huvihavuhu'ga.

Gakwahava pe ji ei:

O'u ġa yhypyryva ahemongohava.

A'ero ġa ndekoi avuirama Tupana'ga pyri, ei huvihavuhu'ga.

Tupana'ga ti ihypavi ġandeahya ġandeakwara hugwi nehẽ.

Ndojehe'oa'javi ti ġa nehẽ.

A'ero ti ġa ndokoveveuhua'javi nehẽ, ei huvihavuhu'ga ji ve.

8

Mbapavava'ea tuju'gia apopyra

¹ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ġa nħaporemō onhi'imbi hete. Sete ko garem̄bika'mbigagwera a'ero. Meia hora po ihoi ġa nhi'iġe'ymame, a'e ji mo henduve'yma.

² Kiro ji ġa ndepiagi Tupana'gapyrive'ġa seteve'ġa – kiroki ġa o'ã Tupana'ga rovai pyteri pe okoheteavo ganhi'iġa rupi yvagipeve'ġa. Kiro trombetas mondohava seteve'ġa pe. Sete ko ġatrombetas a'ero.

³ Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga ruri o'ama ikwava'ēhava pyri. Gwereco ga hyrua incenso perfume apopyra kaja ryrua ouro apopyra. Kiro perfume apopyra mondohava ga pe he'yjuhuva'ea mondohava. Nurã ga ei ikwahava omondo:

–Tambokai ti ji perfume ikwava'ēhava arimo nehē, ei ga.

A'ea ga ei ikwava'ēhava pe ouro apopyra pe – kiroki oko ga'apykavareheve'ga apykava rovai pyteri pe aheruvihavuhuhete'ga apykava rovai pyteri pe.

–Tupana'ga remimo'ēhara'ġa nħaporemō onhi'ĩ Tupana'ga pe, ei ga. Tamondo ti ji ġanhi'iġa perfume reheve ikwava'ēhava rehe nehē, ei ga.

A'ero ga imbokai ipyhyga perfume apopyra kaja ryrua opo pe. ⁴ Ikairame tatatiġa ihoi ikaja ryrua hugwi ogwovo Tupana'ga remimo'ēhara'ġa nhi'iġa pavēi ojiupia ogwovo Tupana'ga rovai pyteri pe.

⁵ A'ero Tupana'gapyrive'ga ipe'ai tata ikwava'ēhava hugwi imotynyhema ikaja ryrua. Yvya koty ga imombori tata. Kiro inhi'inhi'iġi onaranaraġa overaverava. Oġwyġwy hete yvya a'ero.

Sete trombetas

⁶ Seteve'ġa Tupana'gapyrive'ġa – kiroki ġa gw-ereko trombetas – ġahã onhimboavujikwe tipy ti trombetas javao.

⁷ Kiro ojipejive'ga ipyi trombeta seteve'ġa nde'yja'ga. A'ero itatiġuhũa'java'ea mombohava amana royxaġahiva'java'ea mombohava yvya koty tata mombohava pavêi. A'ero ikyri itatiġuhũa'java'ea tata pavêi yvya koty. A'ea pavêi aherekoa jihe'ari ohia yvya koty no. Yva he'yjuhu hete ranuhũ yvya koty. Trêsva'ea pyteri pe nanani ojipejiva'ea okai. Nahã a terça parte dos yva okai yvya no. Okai pa nhungwava no.

⁸ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ġa nde'yja'ga. Mokõi ko ġanembipyagwera a'ero. A'ero vvytyra ruvihavuhua'java'ea momborukahava yvya koty ypiahua ruvihava pype. Hendy ko vvytyra ruvihavuhua'java'ea. Paivouhu hete ranuhũ ipukuhua ihoi ypiahu ruvihava pukuhua ihoi yvya koty. He'yjuhu hete ranuhũ quilômetros. Ypiahua ruvihava pype trêš quilômetros pyteri pe nanani ojipeji quilômetro yhya onhimbote hegoro. Nahã a terça parte do ypiahua ruvihava onhimbote hegoro. ⁹ Yhyapora he'yjuhu hete ranuhũ ypiahua ruvihava pype yvya koty. Trêš yhyapora pyteri pe nanani ojipejiva'ea manoi yhyapora. Nahã a terça parte dos yhyapora omano. Yharuhua he'yjuhu hete ranuhũ ypiahua ruvihava rehe no. Trêš yharuhua pyteri pe nanani ojipejiva'ea ihoi ypy pe oka'nhyrna yharuhua. Nahã a terça parte dos yharuhua oho ypy pe.

10 Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'ya'ga. Trêš ko ġanembipyagwera a'ero. A'ero jaytata'ihua hehanhuhū'va'ea ihiri yvya koty yvaga hugwi. Yhyga ja jaytata'ihua ikai ohia paranauhūa pype. Paranauhūa he'yjuhu hete ranuhū yvya koty. Trêš paranauhūa pyteri pe nanani ojipejiva'ea pype jaytata'ihua ihiri. Nahã a terça parte dos paranauhūa pype jaytata'ihua ohi. Ihiri no yhyaryapyruhua pype. He'yjuhu hete ranuhū yhyaryapyruhua yvya koty. Trêš yhyaryapyruhua pyteri pe nanani ojipejiva'ea pype jaytata'ihua ihiri. Nahã a terça parte dos yhyaryapyruhua pype jaytata'ihua ohi. 11 Jaytata'ihua rera ko ka'a irovahiva'ea. Omborovahi jaytata'ihua yhya a'ero ohirame ipype. Nurã oy'urame he'yjuhuve'ga manoi vvyakotyve'ga.

12 Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'ya'ga. Quatro ko ġanembipyagwera a'ero. A'ero kwara te'varo jahya pavēi jaytata'ia pavēi no. Nurã a'ea nhaporemo nahendykatua'javi. A'ereki oji'iveuhu kwara ogwe arimo quatro horas rupi. Na jitehe oji'iveuhu jahya igwevi quatro horas rupi ypytunimo jaytata'ia pavēi.

13 Kiro ji hepiagi kwanduhua'javuhuva'ea iveverame yvate. A'ea ji henduvi. Hahyahi kwanduhua'javuhuva'ea nhi'iga i'erame:

—Ite'va! Ite'va! Ite'va ti vvyakotyve'ga pe nehē! Trêšve'ga opy ġweri trombetas seteve'ga nde'ya'ga. Ganembipy ko hahyaġwama vvyakotyve'ga pe nehē. A'ero ti ite'varuhu hete ġa pe nehē, e'i kwanduhua'javuhuva'ea.

9

1 Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'yja'ga. Cinco ko ganembipyagwera a'ero. A'ero ji jaytata'ia'jave'ga repiagi – kiroki ga ohi yvaga hugwi vvyvo. Kiro chave monдохava ga pe. Nurã ga ei ikwahava omondoa:

–Tape'a ti ji vvykwara ruvihavuhua rovapytymbava jugwi nehẽ, ei ga.

Paivouhu ihoi vvykwaruhua. 2 Chave ga ipyhygi a'ero ipe'avo hovapytymbava vvykwaruhua hugwi. Yvykwaruhua rupi ihemi tatatiġahivuhua. Tataheteuhua fornalhapypeva'ea ja ko ipype, a'e ji tatatiġahivuhua repiagame. Tatatiġa ombogwe kwara. Ypytunahi tatatiġateuhuro ġwaramo.

3 Tatatiġa hugwi ihemi tukuruhua ua vvyva rehe he'yjuhuva'ea. Kiro tukuruhua mbopopoakahava. Nurã tukuruhua oko jagwa'jyra ja. Nurã ikwahava omondoa tukuruhua i'ei ojohupe:

–Tipi vvyakotyve'ġa nehẽ, e'i.

4 Timbote'varuhuyme ti nhungwava ojipeva'ea henhuiva'ea nehẽ no. Timbote'varuhuyme ti yva nehẽ, e'i. Tipitipi ġa nehẽ – kiroki ġa ndogwerekoi Tupana'ga rembikwatijaripyra gwetovapya rehe, e'i. 5 Tijukayme ti ġa. Hahyhetea tehe ti nhande timondo ġa pe, e'i. Cinco meses rupi ti nhande timondo hahya ġa pe, e'i tukuruhua.

Opiopi tukuruhua vvyakotyve'ġa a'ero jagwa'jyra ja. 6 A'ero vvyakotyve'ġa ndekotehei xamano javo novĩa. A'ereki ġa nomanoi. Hahy hete ġa pe. Nurã ġa manopotari novĩa. A'ereki tegwete ġamanoa.

⁷ Soldados'ğa omondo metalva'ea cavalos rehe. A'ereki ğa e'i: "Tokutugyme ti ğa cavalos nhande horame i'arimo nhandetavuka ğa pe," ei ğa. Nahã cavalos gwereko metalva'ea ojihe. Na jitehe tukuruhua i'javijitehe herekoi ojihe. Oakağa rehe tukuruhua gwereko akanitara'java'ea. Ouro apopyra ja ko akanitara'java'ea. Tukuruhua rova ko akwaimbae'ğa ndova ja. ⁸ Tukuruhua akağa ava ko kunhangwera'ğa ava ja. Tukuruhua ranha ko ja'gwara'java'ea ranha ja leão ranha ja. ⁹ Opoti'a rehe tukuruhua gwereko ferro'java'ea tokutugyme ti ğa nhandepoti'a javo. Iveverame ipepoa ipyambu. Ipepoa pyambua ko henonhandava pyambua ja carretas pyambua ja. A'ereki ipyambu hete cavalos carretas renonhaname onhimongyavo akwaimbae'ğa nderogwovo totavuka ti ğa javo. Na jitehe tukuruhua pepoa ipyambuhetero.

¹⁰ Tukuruhua gwaja ko jagwa'jyra gwaja ja. Gwaja pyvõ tukuruhua yvyakotyve'ğa piğapi. Cinco meses rupi tukuruhua opiopi gwaja pyvõ. Kiroki ğa ndogwerekoi Tupana'ga rembikwatjaripyra gwetovapya rehe - ğahã tukuruhua ğa piğapi.

¹¹ Tukuruhua ruvihavuhu'ga koi yvykwara ruvihavuhu'ga - kiroki yvykwaruhua oho paivouhu. Hebreus'ğa ono Abadom ga rehe gareraramo. Gregos'ğa ono Apolião ga rehe gareraramo. Nhande tino ga rehe Ahemoka'nhyrna gareraramo.

¹² Kiro ji ikwahavi javo: Na tuhẽ ojipejiva'ea ite'varuhuva'ea ko. A'ea rehe kwanduhua'javuhuva'ea nhi'iği oji'i. Kiro ti

mokonhava'ea ite'varuhuva'ea memei nehẽ no, a'e ji.

¹³ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'yja'ga a'ero. Seis ko ganembipyagwera a'ero. A'ero ji ga renduvi – kiroki ga onhi'ĩ ikwava'ẽhava jahykavakatĩapy'ria hugwi – kiroki ikwava'ẽhava ouro apopyra opyta Tupana'ga rovai pyteri pe.

¹⁴⁻¹⁵ Pea hugwi ga ei seteve'ga nde'yja'ga pe – kiroki ga opy trombeta:

–Ekwahara ti anhağa quatrova'ea – kiroki a'ea opyta paranauhũa ruvihava rembeyvyri pe rio Eufrates rembeyvyri pe imboavujikweripyrava'ea, ei ga.

–Kwa, ei ga.

Kiro anhağate'varuhuva'ea kwaharava. Nurã ikwahava omondo a'ea ei ojohupe:

–Tiapiti ti vvyakotyve'ga nehẽ. Nhanemondohava rupi jate ti nhande xaho ға apitiavo nehẽ. Nhanemondohava – a hora, o dia, o mês, o ano – a'ea rupi katu hete ti nhande tiapiti vvyakotyve'ga nehẽ. He'yjuhu hete ranuhũ vvyakotyve'ga vvyakoty. Trêsvve'ga pyteri pe nanani ojipeji'ga ti nhande tiapiti nehẽ. Nahã ti nhande a terça parte dos vvyakotyve'ga tiapiti nehẽ, e'i.

¹⁶ He'yjuhuranuhũve'ga soldados'ga oapy cavalos arimo xatavuka ti vvyakotyve'ga pe javo.

–Duzentos milhões ko soldados'ga ndekoi, ei ga. A'ea ji ahendu jitekovo.

¹⁷ Jesus'ga rembiepiukara ji hepiagi aere'ĩva'ea. Nurã ji hepiagi cavalos cavalos'arimove'ga ndeheve. Gwereco ға opoti'a rehe ita'jaheteva'ea. Ita'jaheteva'ea ko igwağuhũ tata ja. Hovy'i ita'jaheteva'ea no ita ja safira ja. Jukyryuhu

ita'jaheteva'ea no pó de enxofre ja. Cavalos akağa ko ja'gwara'java'ea akağa ja leão akağa ja.

Cavalos jurua rupi ihemi tata tatatiğa pavēi enxofre pavēi. ¹⁸ A'ea pyvō cavalos vyakotyve'ğa apiti. He'yjuhu hete ranuhū vyakotyve'ğa. Trêsvē'ğa pyteri pe nanani cavalos ojipeji'ğa jukai tata pyvō tatatiğa pyvō no enxofre pyvō no – kiroki ohē cavalos jurua rupi. Nahā a terça parte dos vyakotyve'ğa omano. ¹⁹ Nahā cavalos ğa apiti. A'ereki ipopoaka tata tatatiğa pavēi enxofre pavēi. A'ea nhaporemō ihemi ijurua hugwi ğa apitiavo. Cavalos gwaja ko mboja ja. A'ereki cavalos gwajakātīapy'ria gwereko mboja akağa. A'ea ipopoaka no imondovo hahyhetea vyakotyve'ğa pe ğa apitiavo.

²⁰ Jara'ğa nomanoi opytavo ite'varuhuva'ea ojipe'ğa apitirame. Kiroki ğa nomanoi – ğahā ndogwerojijyi ojeaporogita okokatue'yma ve opohire'yma ğwemimbohethara hugwi. Ganemimbohethara ko ğwembiapoa anhağa no Diabo'gapyriva'ea.

Ganembiapopyra ko ha'angava: ouro apopyra, prata apopyra, bronze apopyra, ita apopyra, yva apopyra. Nanongara ra'angava nhaporemō ndohepiagi reki, nohenduvi reki, nopo'ami reki ogwove'ŷ. Emo ğa ombohete tuhē a'ea anhağa no Diabo'gapyriva'ea imondovo gweaporogita imohina hehe. Nahā ğa ndekote'varuhui. Tupana'ga jate ahe tombohete.

²¹ Ndogwerojijyi ğa ojeaporogita okokatue'yma. Nurā ğa ndojukapigi ojipe'ğa. Ndipajipigi ğa. Ndotapigi ğa ğwembireko'ğarūive'ğa. Nomimbigi ğa. Oko te'varuhu pa ğa.

10

Tupana'gapyrive'ga gwereko livro'ia ipe'apyra

¹ Kiro ji ojipe'ga repiagi Tupana'gapyrive'ga ipopoakave'ga yvagipeve'ga. Ahepia ji ga ga jyvame yvaga hugwi ua yvya koty imongiavo yvaḡatiḡa opiramo. Yvagahavuhua oko ga'akaḡa arimo ga'akanitaro. Hendy'ja hete garova kwara ja. Gakupya ko okyta ja hendyva'ea ja.

² Gwereko ga livro'ia ipe'apyra opo pe. Ohāi ga imondovo opya ojohukoty rūi ypiahua ruvihava rehe imondovo opya ojohukoty yvya rehe o'ama.

³ Hahyahi gahapukaja ja'gwara'java'ea ja leāo ja. Ga hapukairē inaranaraḡi opyambuavo. Sete ko inaraḡa.

⁴ Inaranaraḡirē ji ei: Kiro ti ji ikwatijari inaraḡa remimombe'ua nehē, a'e ji jijive novīa. A'ereki ji yvagipeve'ga rendu. Yvaga hugwi ga ei ji ve:

—Terekwahavukari ti inaraḡa remimombe'ua. Terekwatijari ti a'ea, ei ga ji ve.

—Kwa, a'e ji.

⁵ Tupana'gapyrive'ga – kiroki ga ohāi o'ama ypiahua ruvihava rehe yvya rehe no – gaha opovaē yvagi pe.

⁶ —Gaha, ei ga, ga oko avuirama hako. Aḡwamo ga rekoi, aerē avuirama nehē no omano'e'yma nehē, ei ga. Ga oapo yvaga yvagipeva'ea no yvya no yvyakotyva'ea no ypiahua ruvihava no yhyapora no, ei ga avuiramave'ga mombe'gwovo. Gaha nhirenduvame ji ei: Kiro ti aere'īva'ea nam-begwea'javi nehē, a'e ji, ei ga. Ji erame na avuiramave'ga e'i: “A'iti a! Pyry nde'ea,” ei ga ji ve, ei Tupana'gapyrive'ga.

—Nambegwea'javi tuhẽ ti aere'ĩva'ea nehẽ. ⁷ Kiro po ti seteve'ğa - kiroki ға opy trombetas - kiro po ti ғande'yja'ga ipyi trombeta mbapavamo nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga. Gaha ipyrame trombeta kiro ti Tupana'ga ikwahapavukari ғwemimbotarimova'ea nehẽ, ei ga. Ymyahũ Tupana'ga nomombe'upavi ojiheva'ea pe onhi'iға mombe'uharava'ea pe nahanahã nhiremimbotarimova'ea javo hako. Nomombe'ui ga aerẽ ti ji hepiukapavi nehẽ javo hako, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

⁸ Gaha - kiroki ga e'i ji ve: “Terekwatijari ti inaraға remimombe'ua” - gaha onhi'iға'ja ji ve. Kiro ga ei:

—Eho ipyhyga livro'ia ipe'apyra Tupana'gapyrive'ga poa hugwi - kiroki ga ohãi o'ama ypiahua ruvihava rehe yvya rehe no, ei ga ji ve.

⁹ A'ero ji hoi Tupana'gapyrive'ga pyri nhivahema javo ga pe: Embuhu livro'ia ji ve, a'e ji.

—Koro! ei ga ji ve. Epyhy livro'ia i'gwovo pa. Nde juruka'rurame ti he'ẽro na'ẽ hehira ja novãa nehẽ. Emo nde imokoname ti omborovahi nderevega nehẽ, ei ga ji ve.

¹⁰ Apyhy ji livro'ia ipe'avo gapoa hugwi i'gwovo a'ero. Livro'ia he'ẽro hehira ja ji juruka'rurame. Ji imokoname kotihĩ imborovahivi jirevega.

¹¹ Kiro ga ei ji ve:

—Aerẽ ti emombe'ua'ja Tupana'ga nhi'iға he'yive'ğa pe. Emombe'ua'ja ti ojipe'ға yvyakotyve'ға gwyғagwyriveve'ға no. Emombe'ua'ja ti ға no - kiroki ға ojoatyatyvi ғanhi'iға. Yvyakotyve'ға nduvihavuhu'ға ti emombe'ua'ja, ei ga ji ve.

11

Mokonha'ga omombe'u gwemiendukatua

¹ Kiro yvagipeve'ga imbuhuri ji ve ta'akwatiġuhūa a'ea pyvō ti eha'āha'ā hepiaga ipukuhua javo.

—Eha'āha'ā ti hepiaga ipukuhua ġajatykahavuhua pukuhua Tupana'ga mbohetehava pukuhua maranime ipukuhua javo, ei ga. Eha'āha'ā ti hepiaga ikwava'ēhava pukuhua no maranime ipukuhua javo. Ēmo'emo'ē ti Tupana'ga mboheteve'ga pevo no maramomi ġande'yja javo, ei ga ji ve.

²—Okara – kiroki oko ġajatykahavuhua pyri Tupana'ga mbohetehava pyri – a'ea ti tereha'āha'aġi. A'ereki Tupana'ga e'i jipe: “Judeus'ġarūive'ġa ti toko pevo,” ei Tupana'ga, ei ga. “Quarenta e dois meses rupi ti judeus'ġarūive'ġa okote'varuhuve'ġa ndekoi ġajatykahavuhua pyri cidadepyryva pype Jerusalém pype,” ei Tupana'ga ji ve, ei ga.

³—“Kiroki mokonha'ga nhinhi'iġa rendu katu – ġahā ti ji ambopopoakaruka nehē tomombe'u ti ġa nhinhi'iġa mil duzentos e sessenta dias rupi,” ei Tupana'ga, ei ga. “Omongi ti ġa tapy'ynhapite'varuhua jatyrapemuhūva'ea nehē imombe'urame nhinhi'iġa,” ei Tupana'ga ji ve, ei Tupana'gapyryve'ga imombe'gwovo ji ve.

⁴ Kiro Jesus'ga rembikwahavukara ji ve. Mokonha'ga oko yva ja oliveira ja mokonhava'ea ja. Ga ko hyapehava ja no mokonhava'ea ja – kiroki hyapehava oko Tupana'ga rovai pyteri pe vyvakotyve'ġa nduvihavuhuhete'ga rovai pyteri pe.

⁵ Po ojipe'ğa imondopotari hahya mokonha'ğa pe, a'ero ti tata ihemi mokonha'ğa jurua rupi nehẽ ға moka'nhyoma ға jukavo nehẽ. Nahã ti ға tomano tata pype imondopotarame hahya mokonha'ğa pe nehẽ.

⁶ Mokonha'ğa ipopoaka. Po ға imbopo'opotari amana imombe'urame Tupana'ga nhi'iga mil duzentos e sessenta dias rupi, a'ero ti amana ndokyri nehẽ. Po ға yhya monhimbotepotari aherekoro, a'ero ti yhya onhimbote aherekoro nehẽ. Po ға imondoparavuhupotari karugwate'varuhua yvya koty, a'ero ti karugwate'varuhua oho yvyakotyva'ea pe yvyakotyve'ğa pe nehẽ no. Po ға imondopotapotari, a'ero ti ohooho nehẽ.

⁷ Aerẽ ti ға imombe'upavi Tupana'ga nhi'iga ғwemiendukatua nehẽ. Ga imombe'upavirẽ ti yvykwaruhupypeva'ea ojiupi yvykwara ruvihavuhua hugwi ua nehẽ – kiroki yvykwara oho paivouhu. Uhu ti yvykwaruhupypeva'ea tiruahũheteva'ea otavuka mokonha'ğa pe ғapopoakara mombiga ға jukavo nehẽ.

⁸ Mokonha'ğa nda'oa ti ipytai pehea rupi cidade ruvihava pype nehẽ – kiroki cidade oko Sodoma ja Egitto ja no. A'ereki cidadepeve'ğa ite'varuhu hete Sodomapeve'ğa ja Egitopeve'ğa ja no. Pevo jitehe cidade ruvihava pype ymyahũ ahe mokonha'ğa pojykaharete'ga mbovyri yva rehe ga jukavo ikwehe. Pevo jitehe ti mokonha'ğa nda'oa pytai pehea rupi nehẽ.

⁹ Gwepia ti yvyakotyve'ğa nhaporemo mokonha'ğa nda'oa pevo nehẽ. Kiroki ға ojogwe'ygwe'yja'ğa – ға ti ғanda'oa repiagi nehẽ.

Kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa – ġa ti ġanda'oa repiagi nehē. Yvyakotyve'ġa gwyġagwyrripeve'ġa ti ġanda'oa repiagi nehē. Ojipe'ġa ġanda'oa repiagi nehē no. Trēs dias e meio rupi ti ġa hepiagi mokonha'ġa nda'oa tymukare'yma nehē. ¹⁰Yvyakotyve'ġa ndoryndoryvamo ġamanoa rehe nehē japovo toryva imondoteheavo mbatera ojohupe nehē. E'i ti ġa ojohupe nehē: “Hahya ti mokonhava'ea nomondoa'javi nhande ve nehē. A'ereki hahy nhande ve ahe imombe'urame Tupana'ga nhi'iġa pepohi ti pejikote'varuhua hugwi jawo nhande ve.” Nahã ti ġa ei nehē. A'ereki ġa nhangypyhy ġamanoa rehe nehē Tupana'ga nhi'iġa mombe'uhara'ġa manoa rehe nehē.

¹¹Kiro ji hepiaga'javi Jesus'ga rembiepiukara ji ve aere'iva'ea. Mokonha'ġa manorē trēs dias e meio ikwavi ġamanoagwera pyvō. Tupana'ga imondoi opytua ġayvyteri pe mokonha'ġa yvyteri pe ġa mbogwerava'java ġa mopo'ama'java. A'ero ġa po'ami. Ohyhyi pa yvyakotyve'ġa okyhyjiheteavo ġa ndepiagame. ¹²Kiro mokonha'ġa henduvi yvagipeve'ga nhi'iġa. Hahyahi ganhi'iġa ga erame ġa pe:

—He pejijo avo yvagi pe! ei ga.

A'ero mokonha'ġa hoi yvaġatiġa pype. Nahã ġa hoi yvagi pe okiavo ogwovo a'ero. Gahoa yvagi pe ġa'arōe'yve'ġa hepiagi.

¹³A'ea rupi jitehe yvya iġwyġwyhetei. Nurã onga ndurundurugi he'yjuhuva'ea cidade pe. Dez onga pyteri pe nanani ojipeji ndurugi onhika'mbika'mbiga. Nahã a décima parte da cidade onduru. Sete milve'ġa omano yvya

iḡwyḡwyheterame onga ndurundurugame.
Kiroki ḡa nomanoi – ḡa e'i:

—Tupana'ga ipopoaka hete!

Nahã ḡa ei okyhyjiheteavo yvagipeve'ḡa nduvi-havuhuhete'ga hugwi Tupana'ga hugwi.

¹⁴ Kiro ji ikwahavi javo: Na tuhẽ ite'varuhuva'ea ko. Mokõi reki ite'varuhuagwera a'ero. A'ea rehe kwanduhua'javuhuva'ea nhi'iḡi oji'i. Kiro ti kotihĩ ojipeva'ea ite'varuhuva'ea nehẽ no. A'ero ti trẽsva'ea ite'varuhuva'ea nehẽ, a'e ji.

Mbapavamo ga opy trombeta

¹⁵ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ḡa nde'yja'ga a'ero. Sete ko ḡanembipyagwera trombetas a'ero. A'ero ji henduvi yvagipeve'ḡa nhi'iḡame. Hahyahi ḡanhi'iḡa ḡa erame:

—Kiroḡwe nhandepojykaharete'ga Tupana'ga herekoi vvyakotyve'ḡa gwyrã.

A'ea nhaporemo hekoi ga'apoa Cristo'ga apoa no kiro.

A'ereki Tupana'ga e'i ga pe: “Ji pavẽi ti tihepia katu ḡa pokoga.”

A'ea ga ei Cristo'ga pe ḡwemimbuhurukara'ga pe eko ti ḡanduvihavuhuhetero ji pavẽi javo.

Tohepia katu pa ti Tupana'ga vvyakotyve'ḡa kiro avuirama nehẽ, ei ḡa.

¹⁶ Kiro vinte e quatrove'ḡa huvihavuhu'ḡa – kiroki ḡa õi oapykava rehe Tupana'ga rovai pyteri pe – ḡahã onhino oiovapyvo yvya rehe Tupana'ga rovai pyteri pe Tupana'ga mboheteavo. ¹⁷ Kiro ḡa ei Tupana'ga pe:

—Tupana, orepojykaharetea, ndepyry hete nde oreruvihavuhuhetero.

Ndehe ndepopoaka ḡa hohe pa.

Aḡwamo nde ereko. Ymyahũ nde ereko hako.

Ndepyry hete nde.

A'ereki nde erepojyka yvyakotyve'ḡa gwyrato ti a'ea jigwyrato javo.

Kiro po ti nde hepiakatupavi yvyakotyve'ḡa nehẽ, ei ḡa Tupana'ga pe.

¹⁸ Gagwyriveve'ḡa nhimonha'ngai nde rehe.

Kiro ti nde nhimonha'ngai ḡa ndehe nehẽ ḡandekote'varuhuro ḡwaramo.

A'ero kiro ti nde ei omanove'ḡa pe nehẽ:

“Peko te'varuhu pe.

Peho ti hahyva'ea ruvihava pype a'ero,” ere ti nde ḡa pe nehẽ, ei huvihavuhu'ḡa Tupana'ga pe.

Kiro ti nde imbuhuri ejiheve'ḡa pe ikwepykava pyryva'ea nehẽ

– kiroki nenhi'iḡa mombe'uhara'ḡa,
neremimo'ẽhara'ḡa no, nenhi'iḡa
rendukatuhara'ḡa no.

Ga pe nhaporemo kiro ti nde imbuhuri nehẽ okoteheve'ḡa pe ḡanduvihava'ḡa pe nehẽ no, ei ḡa Tupana'ga pe.

Kiro ti nde ḡa mondoi hahyva'ea ruvihava pype

– kiroki ḡa oko te'varuhu yvyakotyve'ḡa pe imondovo hahya ḡa pe hendukatuukare'yama nenhi'iḡa, ei vinte e quatrove'ḡa huvihavuhu'ḡa Tupana'ga pe.

¹⁹ Kiro yvagi pe Tupana'ga mboheteheve pe'ai garonga. A'ero jukwaha Tupana'ga rembikwati-jarukaripyra ryrũ'ia pevo gamboheteheve pype.

Kiro iveraveravi onhi'inhi'iḡa onaranaraḡa. Oḡwyḡwy hete yvya a'ero. He'yjuhu itatiḡuhũa'java'ea amana royxagahiva'java'ea ikyri yvya koty a'ero.

12

*Kunhangwerahẽa; tejuhua'javuhuva'ea
ruvihavuhua*

¹ Kiro ahemonhimomby'auhuvehẽa jipiukari yvagi pe tokwaha ti ġa aere'ĩva'ea javo. Kwara ko hẽapiramo tapy'ynhapiramo. Jahya oko hẽapya gwyri pe. Gwereco hẽa akanitara oakaġa rehe. Akanitara gwereco jaytata'ia ojihe. Doze ko jaytata'ia hehe. ² Ipuru'a hẽa. A'ero hẽa rahẽrahemamo. A'ereki kiro hẽara'yra'ga ahava. A'ero hẽa herekoi kiro hahyhetea ojive.

³ Kiro ojipeva'ea jipiukari yvagi pe ahemonhimomby'ava'ea. Ahemonhimomby'ava'ea ko tejuhua'javuhuva'ea ruvihavuhua. Huvihavuhu ko tejuhua'javuhuva'ea ġwehanhuhũro oġwaġahivamo. Sete ko tejuhua'javuhuva'ea akaġa. Gwereco akanitara oakaġa rehe no. Sete ko akanitara a'ero. Dez ko tejuhua'javuhuva'ea raťia. ⁴ Ipopoaka tejuhua'javuhuva'ea gwaja jaytata'ia pe'avo yvaga hugwi imbuhua imomboa yvya koty. He'yjuhu hete ranuhũ jaytata'ia. Trẽs jaytata'ia pyteri pe nanani gwaja ojipeji pe'ai imbuhua imomboa yvya koty. Nahã a terġa parte dos jaytata'ia tejuhua'javuhuva'ea gwaja imombori. Tejuhua'javuhuva'ea i'ami kunhangwerahẽa rovai pyteri pe ta'u ti ji hẽara'yra'ga ga arame javo. A'ereki hẽa ombo'a ġwerĩ gwa'yra'ga.

⁵ Ymyahũ Tupana'ga ga mombe'u hako. Ga e'i: "Aerẽ ti hẽara'yra'ga toko yvyakotyve'ġa nduvi-havuhuhetero ġa ndepiakatupava nehẽ. Tohendukatuukaraha ti ga ġa pe onhi'iġa nehẽ.

Ahe ja – kiroki ahe onupã ojipe'ga yvyra pyvõ
metalva'ea pyvõ toko ti ga nhinhi'iga rupi
javo

– ahe ja ti hẽara'yra'ga tohendukatuukaraha ġa pe
nehẽ toko ti ġa nhaporemõ nhinhi'iga rupi
javo,” ei Tupana'ga hako.

Kiro hẽa ga mbo'ari gwa'yra'ga. Hẽara'yra'ga
arame kiro gape'ahava pea hugwi
tejuhua'javuhuva'ea ti to'uyme ga javo. Kiro
garerohohava Tupana'ga pyri ga'apykava pyri
toko ga aheruvihavuhuhetero kiro javo.

⁶ Kiro hẽa nhani oka'nhyrna ongae'yi me.
A'ereki pevo Tupana'ga omboavujikwerukaripe
hẽa pe avo ti hẽa toju javo.

–Pevo ti ġa tomondomondo mbatera hẽa pe mil
duzentos e sessenta dias rupi nehẽ, ei Tupana'ga.

⁷ Kiro yvagi pe Tupana'gapyrive'ġa tavukari.
Tupana'gapyrive'ġa ko Miguel'ġa. Miguel'ga ko
oko Tupana'ga nhi'iga rehe ojiheve'ġa pavẽi.
Tejuhua'javuhuva'ea ndokoi reki Tupana'ga
nhi'iga rehe ojiheva'ea pavẽi. Nurã Miguel'ġa
tavukari tejuhua'javuhuva'ea pe a'eareheva'ea pe
no. ⁸ Miguel'ġa imombigi tejuhua'javuhuva'ea
popoakara a'eareheva'ea popoakara reheve
yvagi pe. Ndatekwavi tejuhua'javuhuva'ea
rehe yvagi pe a'eareheva'ea rehe no. ⁹ A'ea rupi
tejuhua'javuhuva'ea huvihavava'ea mombohava
a'eareheva'ea mombohava pavẽi yvya koty a'ero.

Tejuhua'javuhuva'ea ko mboja'jave'ga akoja'ga
ymyahũve'ga. Mboja'jave'ga rera ko Diabo
ite'varuhuva'ea ruvihavuhu'ga. Mboja'jave'ga
rera ko Satanás no. Omoandyandyi ga
yvyakotyve'ġa nhaporemõ.

10 Kiro ji ojipe'ga renduvi. Hahyahi ganhi'i'ga ga erame okovo yvagi pe:

—Kiroḡwe Tupana'ga ojiheve'ga ndekote'varuhua mombohetei ḡa mombyryva avuirama.

Kiro ti ga ḡa nderohoukari ojipyri yvagi pe nehē.

Kiroḡwe ga hepiukari opopoakara okovo ḡanduvihavuhuhetero, ei ga.

Kiroḡwe Cristo'ga hepiukari opopoakara okovo ḡanduvihavuhuhetero no.

Ga pe ḡwemimbuhurukara'ga pe Tupana'ga e'i eko ti ḡanduvihavuhuhetero javo.

A'ereki Tupana'ga omomboruka ḡambotegwetehara'ga yvya koty

- kiroki ga omboja nhaneirū'ḡa ndehe Tupana'ga rovai pyteri pe arimo ypytunimo no, ei ga okovo yvagi pe.

11 Nthaneirū'ḡa omombi Diabo'ga popoakara ojiko-heteavo ḡwaramo cordeiro'jave'ga rehe

gaha omano heka'voguka gwekoa nhande repyga javo cordeiro'jave'ga.

Ga omombi Diabo'ga popoakara imombe'urame Tupana'ga nhi'i'ga Jesus Cristo'ga mombe'urame.

Onhia'ngue'yma nthaneirū'ḡa ei ojohupe:

“Xa'eyme ti: Niamanopotari nhande Jesus Cristo'ga mombe'urame.

A'ea rūi ti xa'e.” Nahā ḡa ei.

Ga'arōe'ḡve'ḡa ḡa jukai ḡa mbopohirukapota Jesus'ga hugwi novīa.

A'ereki ḡa ndopohiri Jesus'ga mombe'ua hugwi, ei ga okovo yvagi pe.

12 Tohoryory ti yvaga, ei ga.

Pejoryjory ti yvagipeva'ero!

A'ereki ga Diabo'ga mombo avo hugwi.

Yvyakotyva'ea pe yhyarupiva'ea pe no, pe me ti ite'va kiro.

A'ereki Diabo'ga ogy ogwovo pe pyri onhimboahiva.

A'ereki ga e'i: “Nambegwei ti Tupana'ga omombiguka jipopoakara yvya koty nehẽ no.

Takote'varuhuahi ti ji Jesus'gareheve'ga pe yvya koty a'ero nehẽ,” ei Diabo'ga, ei ga.

A'ea ga ei okovo yvagi pe Diabo'ga mombe'gwovo yvyakotyve'ga pe yhyarupive'ga pe no. A'ea ji henduvi.

¹³ Kiro tejuhua'javuhuva'ea i'ei:

—Ah! Yvya koty ga ji momborukari ji mombytavouka, e'i.

A'ero ihoi kunhangwerahẽa rehe – kiroki hẽa gwa'yra'ga mbo'a. Hẽa rehe ihoi tajuka ti hẽa javo.

¹⁴ Kiro kwanduhua'javuhuva'ea pepoa mondohava mokonhava'ea mondohava kunhangwerahẽa pe. Nurã hẽa ei:

—Taveve ti ji ongae'yi me nehẽ. Pevo ti ji taho jitupa jirupai pe nehẽ. Pevo ti ga tomondo mbatera ji ve trẽs anos e meio rupi nehẽ. A'ero pevo ti ji rukatui nehẽ nhinhimima mboja hugwi tejuhua'javuhuva'ea hugwi nehẽ, ei hẽa.

¹⁵ Ojuraa rupi mboja yhya mohemi. Hehanhuhũ yhya ypihua ja – kiroki ohẽ tejuhua'javuhuva'ea jurua rupi yhya.

—Yhya ti togwerohoroho hẽa moka'nhyrna, e'i.

¹⁶ Yvya pyry reki hẽa pe hẽa pokoga. A'ereki yvy pe yhya onhinha – akoja tejuhua'javuhuva'ea omohẽ ojuraa rupi.

17 A'ero tejuhua'javuhuva'ea nhi-monha'ngahetei hēa rehe. Nurã ihoi otavuka hēarakykwepohara'ğa pe – kiroki ға ғwendu katu Tupana'ga remimombe'uhetea ojikoga Jesus Cristo'ga rehe okokatuavo. 18 Ogwovo ihoi o'ama y'ytiga rehe ypihua ruvihava rembeyvyri pe.

13

Yhyapypeva'ea

1 Kiro ji hepiagi tiruahūva'ea yhyapypeva'ea. Ohē yhyapypeva'ea ypihua ruvihava hugwi ua yvya rehe upa. Sete ko yhyapypeva'ea akağa. Dez ko yhyapypeva'ea ratia. Gwatia rehe gwereko akanitara. Dez ko akanitara a'ero. Oakağa rehe inainani gwereko gwerate'varuhua. Herate'varuhua Tupana'ga mbotegwetei yhyapypeva'ea ipopoaka Tupana'ga hohe javo. 2 Yhyapypeva'ea oko ja'gwara'java'ea ja leopardo ja. Ipya oko urso pya ja. Ijurua oko ja'gwara'java'ea jurua ja leão jurua ja. Kiro tejuhua'javuhuva'ea imbopopoakarukari yhyapypeva'ea oji'ja ojipy'rovouka jupe toko ti yhyapypeva'ea jireheve'ğa nduvihavamo javo.

3 Ojipejiva'ea ji hepiagi yhyapypeva'ea akağa. Oko ika'ēagwera ite'varuhuheteva'ea nhakağa rehe. Nurã ji ei: Omano po raji'i. Kiro okwerava'ja reki! a'e ji hepiaga ika'ēagwera ite'varuhuheteva'ea.

Yvyakotyve'ğa nhaporemo ға nhimomby'ai hehe a'ea mbopogweavo. 4 A'ero ға tejuhua'javuhuva'ea mbohetei. A'ereki tejuhua'javuhuva'ea ombopopoakaruka

yhyapypeva'ea pe. Yhyapypeva'ea ġa imbohetei no.

—Ma'ġa ipopoaka yhyapypeva'ea ja? ei ġa. Ma'ġa ipopoaka a'ea hohe otavuka a'ea pe? Ndipopoakahavi tuhē a'ea pe! ei ġa imboheteavo.

⁵ Kiro yhyapypeva'ea monhi'ite'varuhuhava. Nurā ikwahava omondoa yhyapypeva'ea i'ei:

—Tanhimbohete tuhē ti ji Tupana'ga mbotegweteavo nehē. Quarenta e dois meses rupi ti ji tako nanongara rehe yvya koty nehē, e'i.

⁶ Nurā yhyapypeva'ea Tupana'ga mbotegwetei. Tupana'ga ronga mbotegwetei. Yvagipeve'ġa mbotegwetei. Nahā yhyapypeva'ea gwereko te'varuhu Tupana'ga renoite'varuhuavo.

⁷ Kiro yhyapypeva'ea mbopopoakahava no. Nurā ikwahava omondoa yhyapypeva'ea i'ei:

—Tatavuka ti ji Tupana'ga remimo'ēhara'ġa pe. Tamombi ti ji ġapopoakara, e'i. Tajipopoaka ti ji yvyakotyve'ġa hohe pa, e'i. Ga hohe pa ti ji tajipopoaka – kiroki ġa ojogwe'ygwe'yja'ġa. Ojipe'ġa hohe pa no ti ji tajipopoaka. Tajipopoaka ti ji ġa hohe pa no – kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa. Yvyakotyve'ġa gwyġagwyriveve'ġa hohe pa ti ji tajipopoaka no, e'i yhyapypeva'ea.

⁸ Jihi, João, akwaha aere'īva'ea ikwatija. Ikwatija ji ei: Yvyakotyve'ġa nhaporemō ti yhyapypeva'ea mbohetei ojikoga hehe nehē – kiroki ġa ndojikogi Tupana'ga rehe ikwatijarukare'yma ga pe ojera livro pype, a'e ji ikwatija. Gandra Tupana'ga ndokwatijari livro pype yvagi pe tuhu ti ġa ji pyri okovo avuirama jave'yma. Livro ko cordeiro'jave'ga apoa. Gaha Tupana'ga

omombe'u vyva apohava renonde aerẽ ti ga ojjukauka nehẽ javo, a'e ji ikwatija aere'ĩva'ea.

⁹ Peapyakwa pe. Pehendu katu nhirembikwati-jara, a'e ji.

¹⁰ Kiroki ġa ojipe'ġa topyhy ġa nderogwovo

– ġahã ti ojipe'ġa opyhygaha nehẽ ġa nderogwovo nehẽ, a'e ji ikwahava aere'ĩva'ea.

Kiroki ġa ojipe'ġa tojuka itakyhea'javuhuva'ea pyvõ

– ġahã ti ojipe'ġa ojuka tuhẽ itakyhea'javuhuva'ea pyvõ nehẽ, a'e ji ikwahava aere'ĩva'ea.

Nurã ti Tupana'ga remimo'ẽhara'ġa tonhimomirana ojikheteavo ga rehe nehẽ, a'e ji ikwatija aere'ĩva'ea.

Yvyapypeva'ea

¹¹ Kiro ojipea ji hepiagi tiruahũva'ea vyvapypeva'ea. Ohẽ vyvapypeva'ea vyva hugwi ua vyva arimo upa. Mokõi ko vyvapypeva'ea ratĩa. Hatĩa ko cordeiro ratĩa ja. Hahyahi vyvapypeva'ea nhi'iġa tejuhua'javuhuva'ea ja.

¹² Yhyapypeva'ea ombopopoakaruka vyvapypeva'ea oji'ja. A'ero vyvapypeva'ea yhyapypeva'ea mboheteukari vyvakotyve'ġa pe vyva pe no – kiroki yhyapypeva'ea gwereco ika'ẽagwera ite'varuhuheteva'ea.

¹³ Yvyapypeva'ea japojaipo ahemonhimomby'ava'ea. Yvaga hugwi imbojyvi tata imbuhua vyva koty. Gwepia pa vyvakotyve'ġa ahemonhimomby'ava'ea.

¹⁴ Ahemonhimomby'ava'ea apovo ġwaramo vyvapypeva'ea ġa moandyandyjuhui. Ipopoaka vyvapypeva'ea ahemonhimomby'ava'ea apovo

ḡwaramo yhyapypeva'ea rovai pyteri pe. Yvyakotyve'ḡa pe vyvypypeva'ea ei:

—Peapo ti ha'angavuhua kiro timbohete ti a'ea ra'angavuhua javo – kiroki a'ea ko yhyapypeva'ea herekovo ika'ēagwera ite'varuhuheteva'ea itakyhea'javuhuva'ea rembikytiuhuagwera. A'ea ra'angavuhua ti peapo. A'ereki a'ea okwerava'ja reki yhyapypeva'ea, e'i vyvypypeva'ea.

Mbatera ḡa japoi yhyapypeva'ea ra'angavamo a'ero. ¹⁵ Opopoakahetero ḡwaramo vyvypypeva'ea imondoi opytua ha'angava pe imopo'ama.

—Opo'ã reki ha'angava ogwoogwovo, ei vyvakyotyve'ḡa hepiagame.

Ha'angava onhiĩ. Kiro i'ei:

—Tanhimbohete ti vyvakyotyve'ḡa nhaporemo, e'i.

Kiroki ḡa nombohetei yhyapypeva'ea ra'angava – ḡahã ha'angava ojuka. ¹⁶⁻¹⁷ Yvyakotyve'ḡa nhaporemo herekoi yhyapypeva'ea rembwatijarukaragwera ojihe a'ero. Ga okwatijaruka yhyapypeva'ea rera ojihe. Hera ikwatijarukare'ymame ti ḡa okwatijaruka yhyapypeva'ea rera número. Okwatijaruka ti ḡa opoa rehe ojohukoty rūi. Opoa rehe ikwatijarukare'ymame ti ḡa okwatijaruka gwetovapya rehe. Okwatijaruka ḡa nhaporemo: okoteheve'ḡa ḡanduvihava'ḡa imbateve'ḡa nimbaterive'ḡa ojipe'ḡa no – kiroki ḡa oporavyky ojive jate ipiro'yve'ḡa, kiroki ipiro'ye'ỹve'ḡa ḡa ḡa mboporavykyuka ḡa mbopohirukare'yma ojihugwi no. Ga ojihe ikwatijarukare'ymame yhyapypeva'ea ra'angava

noma'ëukari ġa pe mbatera ipyhygukare'yma imondoukare'yma no. Nahã yhyapypeva'ea ra'angava hendukatuukarahai yvyakotyve'ġa pe onhi'igã opopoakaramo.

¹⁸ Ojapyakaheterame jate ti ahe ikwahavi yhyapypeva'ea rera. Kiroki ga okwaha hete – gaha ti tomo'emo'ë yhyapypeva'ea rera número onhimombaragwahava hehe. Yhyapypeva'ea rera número ko akwaimbae'ga rera número. Yhyapypeva'ea rera ko número seiscentos e sessenta e seis.

14

Cordeiro'jave'ga he'yjuhuranuhüve'ġa pavëi

¹ Kiro ji hepiagi. Nanime cordeiro'jave'ga ami vvytyruhua rehe Sião rehe! Ga pavëi ġa oko cento e quarenta e quatro milve'ġa. Ikwatijara ġa gwereko gwetovapya rehe. Ikwatijara ko cordeiro'jave'ga rera garuva'ga rera no.

² Kiro ji yvagipeve'ga renduvi. Onhi'igãhahivuhu ga typojuhetea pyambua ja onaranaraġuhüva'ea ja no. Ikatu ganhi'igã imonhi'ihava ja no harpas ja, a'e ji yvagipeve'ga renduva.

³ Cento e quarenta e quatro milve'ġa nhimby'yi ipyahuva'ea rehe yvagi pe ga'apykavareheve'ga apykava rovai pyteri pe ga apygame oapykava rehe okovo aheruvihavuhuhetero. Onhimby'yi ġa quatrove'ġa ndovai pyteri pe no huvihavuhu'ġa ndovai pyteri pe no. Tegwete ojipe'ġa nhimbo'ehava a'ea rehe. Gahã jate onhimbo'e hehe ipyahuva'ea rehe onhimby'yita cento e quarenta e quatro milve'ġa. A'reki Tupana'ga

ġa mbopiro'yuka ġambote'varuhuva'ea hugwi ġa pokoguka ġa mbuhuruka ojipyri yvagi pe ġa mombytavouka avuirama. ⁴ Ga ndokote'varuhui. Ga ko ġa ja – kiroki ġa ndogwerekoangavi kunhangwera'ġa. Pyry hete ġa. Cordeiro'jave'ga hoa nanani ġa hoi ga rupi okovo ganhi'iġa rupi. Tupana'ga omo'emo'ěypy ġa ojive yvyakotyve'ġa hugwi ġa mbopiro'yuka.

—Gahã ti toko jireheve'ġa cordeiro'jave'gareheve'ġa no, ei Tupana'ga ġa mo'emo'eamo. Toko ti ġa nhinhi'iġa rupi ganhi'iġa rupi no. Jara'ġa hohe yvyakotyve'ġa hohe ġa pyryvamo okovo a'ero, ei Tupana'ga.

⁵ Ni'mbeangavi Tupana'gareheve'ġa. Nurã ndo-jari ġa ndehe Tupana'ga rovai pyteri pe aheruvi-havuhuhete'ga rovai pyteri pe.

Trêsvė'ġa Tupana'gapyrive'ġa yvagipeve'ġa

⁶ Kiro ji ojipe'ga repiagi Tupana'gapyrive'ga ga veverame yvatea gwyrimo. İkwahava ġwaramo omondoa ga ei:

—Taho ti ji imombe'gwovo pyryva'ea ipave'ŷva'ea Jesus'ga mombe'ua yvyakotyve'ġa pe nhaporemo nehě. Gagwyġagwyriveve'ġa pe ti ji tamombe'u. Kiroki ġa ojogwe'ygwe'yja'ġa – ġa peġape ti ji tamombe'u. Kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa – ġa peġape ti ji tamombe'u. Ojipe'ġa pe ti ji tamombe'u no. Yvyakotyve'ġa pe nhaporemo yvya koty ti ji tamombe'u nehě, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁷ Hahyahi ganhi'iġa ga erame ġa pe a'ero:

—Pehendu katu ti Tupana'ga rerekokatukatu-avo ga ko ipopoaka ojipe'ğa hohe pa javo. Pembohete ti ga gaha jate oko nhanderuvihavuhuhetero javo. A'ereki kiro ga'ea okote'varuhuve'ğa pe peko te'varuhu pe javo. “Peho ti hahyva'ea ruvihava pype nehë,” e'i ti Tupana'ga nehë.

—Pembohete ti Tupana'ga mboukwahava penenypy'amo ga rovai pyteri pe. Gaha ombojihu yvaga yvya no ypiahua ruvihava no yhyaryapyruhua nhaporemo no, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁸ Kiro ojipe'ga vevei ga reviri no Tupana'gapyrive'ga. Imombe'gwovo ga ei:

—Cidadepeve'ğa Babilôniapeve'ğa popoakahetea ipigi! Opi hete tuhë! A'ereki ға ombote'vate'varuhu vyakotyve'ğa gwyrivepeve'ğa nhaporemo, ei ga. Babilôniapeve'ğa onhimbopogweuka ojipe'ğa pe toko te'varuhu ti ға nhande ja javo. Babilôniapeve'ğa ja ға ndekote'varuhui a'ero gworygworyvamo ғandekote'varuhua rehe, ei ga.

⁹⁻¹⁰ Kiro ojipe'ga vevei mokonha'ğa ndeviri no Tupana'gapyrive'ga. Três ko ға a'ero. Hahyahi ganhi'iga ga erame:

—Kiroki ға yhyapypeva'ea mbohete yhyapypeva'ea ra'angava rehe ve - ғahã ti ombuhuruka ite'varuhuva'ea ojive nehë, ei ga. Po ға okwatijaruka yhyapypeva'ea rembikwatijarukara gwetovapya rehe, a'ero ti ite'varuhu ға pe nehë, ei ga. Po ға okwatijaruka opoa rehe, a'ero ti ite'varuhu ға pe nehë no.

—Tupana'ga ti onhimonha'nga ға ndehe nehë. Ndoporogwetygi ti ga ға nehë, ei ga. A'ero ti

Tupana'ga ġa mondoi tata pype enxofre pype nehē no hahyva'ea ruvihava pype. A'ea pyvō ti ga hahya mondoi ġa pe nehē, ei ga. Hahyrame pevo ġa pe ti pyryve'ġa Tupana'gapyrive'ġa ġa ndepiagi nehē. Ga pavēi ti cordeiro'jave'ga ġa ndepiagi nehē hahyrame ġa pe nehē, ei ga. ¹¹ Nane'yimi ti ihemi tatatiġuhña hahyrame ġa pe nehē. Hahya ti ndopigi ġa hugwi ypytunimo arimo nehē no, ei ga. Hahy hete ti ġa pe tata pype jipi nehē – kiroki ġa yhyapypeva'ea mbohete yhyapypeva'ea ra'angava reheve, kiroki ġa okwatijaruka yhyapypeva'ea rera ojihe, ei ga imombe'gwovo.

¹² –Nurā ti Tupana'ga remimo'ēhara'ġa tonhimomirana ojikheteavo Jesus'ga rehe Tupana'ga remimombe'uhetea rendukatuavo nehē, ei ga.

¹³ Kiro ji ojipe'ga renduvi yvagipeve'ga. Ji ve ga ei:

–Ekwatija ti nhiremimombe'ua nde ve kiro. Kiro Cristo'gareheve'ġa ndoryndoryvamo – kiroki ġa omano kirē nehē, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

–Na tuhē, e'i Tupana'ga ra'uva. Kiro ġa ndoryndoryvamo. A'ereki omanorē ġa oapo pi. A'ero ġapy'a rukatui. Oporavyky hete na'ē ġa okovo yvya koty Tupana'ga nhi'iġa mombe'gwovo okokatuavo onhimomiranama. Aerē omanorē ti ġa ndukatui yvagi pe nehē. Gandekokatuagwera ti jukwaha nehē ġa vahemirē yvagi pe, e'i Tupana'ga ra'uva.

Okyti ġa kopeva'ea

¹⁴ Kiro nanime ji hepiagi yvaġatiġa. Itiġahivuhuva'ea ko yvaġatiġa. I'arimo ga oapy. Oko ga ga ja – kiroki ga oko yvagipeva'ero

yvyakotyva'ero no. Oakağa rehe ga gwereko akanitara ouro apopyra okovo ġwaramo aheruvihavuhetero. Opo pe ga gwereko haimbeva'ea foice.

¹⁵ Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga hemi Tupana'ga mbohetehava hugwi garonga hugwi ua. Hahyahi ganhi'iğa ga erame yvağatiğa'arimove'ga pe. Ga pe ga ei:

–Ekyti kopeva'ea eapoa pyvō haimbeva'ea pyvō jajuro ġwaramo yvya koty. A'ereki kiro ikytihava, ei ga ga pe.

¹⁶ –Kwa, ei ga.

A'ero ga ikytipavi kopeva'ea nhaporemō yvya koty a'ero – kiroki ga oapy yvağatiğa arimo.

¹⁷ Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga hemi Tupana'ga mbohetehava hugwi garonga hugwi yvagipeva'ea hugwi. Gwereko ga haimbeva'ea no foice.

¹⁸ Kiro ojipe'ga ruri ikwava'ēhava hugwi Tupana'gapyrive'ga. Gaha ko tata repiakatuhara'ga. Hahyahi ganhi'iğa ga erame Tupana'gapyrive'ga pe – kiroki ga gwereko haimbeva'ea.

–Ekyti yva'ia ahara yhypoa'java'ea hugwi imono'ono'ombava. A'ereki yva'ia uva jaju pa yvya koty, ei ga ga pe.

¹⁹ –Kwa, ei ga.

A'ero ga yva'ia kytipavi yvya koty imono'ono'ombava a'ero imomboa imu'umu'ūhavuhua pype to'ē ti yva'ia ryhya jugwi javo.

Tupana'ga nhimonha'ngahetea, a'e ji imu'umu'ūhava pe. A'ereki Tupana'ga

omu'umu'umuka okote'varuhuve'ğa juka-jukavouka imo'emo'ẽuka ğandekoa nhaporemo.

²⁰ Cidade koty ğa imu'umu'umi yva'ia imu'umu'ũhavuhua pype. He'yjuhu ranuhũ hete yva'ia ryhya i'ẽi jugwi ğa imu'umu'umame. Okote'varuhuve'ğa ndekoa pe a'e ji yva'ia ryhya. Paivouhu ihoi ğandekoa Tupana'ğa ğa mu'umu'umukarame. Gandekoa oho paivouhu trezentos quilômetros. Hehanhuhũ ğandekoa typya no. Typya ihoi um metro e meio ogwovo. Oho ğandekoa cavalo jurua apiavo. Nahã typya ihoi cavalo jurua yvate jaimo ğandekoa.

15

Seteve'ğa Tupana'gapyrive'ğa ti omondo karugwara

¹ Kiro ji ojipe'ğa ndepiagi ahemon-himomby'auhuve'ğa - kiroki seteve'ğa Tupana'gapyrive'ğa okwahavuka aere'ĩva'ea okovo yvagi pe yvagipeve'ğa. Omondo ti ğa seteva'ea karugwara yvyakotyve'ğa pe nehẽ. Seteva'ea karugwara ko mbapavava'ea. Seteve'ğa imondomondorẽ seteva'ea karugwara yvyakotyve'ğa ndehe po ti Tupana'ğa nhimonha'ngahetea ipigi ğa ndehe nehẽ.

² Kiro ji hepiagi ypihua ruvihava'java'ea. Ypihua ruvihava'java'ea ko vidro'java'ea apopyra tata'java'ea apopyra no. Vidro'java'ea apopyra tata'java'ea apopyra, a'ea memei ko ojihe'a ojogwehe. Kiroki ğa nombohetei yhyapypeva'ea yhyapypeva'ea ra'angava reheve - ji ğa ndepiagi ğa amame ypihua ruvihava'java'ea rembeyvyri pe. Ndokwatijarukari ğa

ojihe yhyapypeva'ea rera opopoakaramo yhyapypeva'ea hohe. Ndokwatijarukari ġa yhyapypeva'ea rera número ojihe no. Gwereco ġa Tupana'ga remimondoa imonhi'lhava harpas. ³ Tupana'gareheva'ea nhimby'yja rehe Moisésva'ea nhimby'yja rehe ġa nhimby'yi. Cordeiro'jave'ga nhimby'yja rehe ġa nhimby'yi no. A'ereki ġa Tupana'ga mbohete gaha jate ko yvyakotyve'ġa nduvihavuhuhete'ga javo. Onhimby'yita ġa ei:

–Tupana, orepojkaharetea, ndehe ko yvyakotyve'ġa nduvihava epopoakaramo ġa hohe pa.

Ndehe ko ġanduvihavuhuhetero avuirama ymya hako aerē nehē no, ei ġa onhimby'yita.

Ereapo nde ġamonhimomby'auhuva'ea enhimboheteuka ġa pe.

Ereko katu hete nde ġa nderekokatuavo imombe'gwovo a'itituhēva'ea ġa pe, ei ġa onhimby'yita Tupana'ga mboheteavo.

⁴ Ga nhaporemo nde rendu katu nde mboheteavo ga pyry hete javo.

A'ereki nde tehe jate ko ndepyry hete tuhē.

Uhu pa ti ġa ogwyrā hugwi nhaporemo nehē nde mboheteavo nderovai pyteri pe nehē.

A'ereki nde erehepiuka ejekokatuagwera ġa pe.

Nahā ġa ei onhimby'yita upa Tupana'ga mboheteavo.

⁵ Ga nhimby'yirē ji hepiagi yvagi pe. Pevo ko Tupana'ga mboheteava ipira apopyra – kiroki pyryheteva'ea gwereco Tupana'ga rembikwatijarukaripyra ryru'ia. Ojipe'a gamboheteava. ⁶ Seteve'ġa Tupana'gapyrive'ġa

hemi jugwi – kiroki ġa omondo ġweri karugwara yvyakotyve'ġa pe. Omongi ġa tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea linho apopyra ndiky'ai'i'iva'ea. Omongi ġa oku'ayvira imondovo opoti'a rupi. Ouro apopyra ko ġaku'ayvira.

⁷ Ga pe quatrove'ġa nde'yja'ga imondoi nhaetingy'a'java'ea ouro apopyra. Sete ko nhaetingy'a'java'ea. Tupana'ga nhimonha'ngahetea rekoï nhaetingy'a'java'ea pype avuïramave'ga nhimonha'ngahetea. Tynahẽ a'ero.

⁸ Tatatiġuhũhetea rekoï Tupana'ga ronga pype gamboheteħava pype. A'ereki Tupana'ga oko ipype. Tupana'ga rendy'jaro ġwaramo gamboheteħava pype hekoï tatatiġa. Gapopoakaro ġwaramo hekoï tatatiġa ipype no. Tynahẽ gamboheteħava a'ero. Tatatiġuhũa ġwaramo ti ahe ndohoi gamboheteħai pe seteve'ġa remimondoa renonde nehẽ. A'ereki seteve'ġa Tupana'gapyrive'ġa e'i:

–Orenhinanhinani ti toromondo na'ẽ karugwara yvyakotyve'ġa pe nehẽ, ei ġa.

16

*Tupana'ga nhimonha'ngahetea oko
nhaetingy'a'java'ea pype*

¹ Kiro ġi ga renduvi Tupana'ga mboheteħavapypeve'ga. Hahyahi ganhi'igã ga erame seteve'ġa pe Tupana'gapyrive'ġa pe:

–Peho ti heka'voga Tupana'ga nhimonha'ngahetea nhaetingy'a'java'ea hugwi. Peheka'vo ti yvya koty, ei ga ġa pe.

² –Kwa, ei yvagipeve'ġa.

Kiro ġande'yja'ga hona'ēi a'ero heka'voga yvya koty Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipejiva'ea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Nurā ihemi ġajauhua ite'varuhuheteva'ea yvyakotyve'ġa ndehe - kiroki ġa okwatjaruka yhyapypeva'ea apoa ojihe. Kiroki ġa ombohete yhyapypeva'ea ra'angava - ġa ndehe ihemi ġajauhua ite'varuhuheteva'ea no.

³ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Mokōi ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Ypiahua ruvihava rehe ga heka'vogi. Ypiahua ruvihava nhimbotei omanove'ga rekoa'java'ero. Nurā yhyapora imanombavi.

⁴ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Trēs ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Paranauhūa rehe yhyaryapyruhua rehe no ga heka'vogi. Paranauhūa nhimbotei aherekoro a'ero. Yhyaryapyruhua onhimbote aherekoro no.

⁵ Kiro ji ga renduvi - kiroki Tupana'gapyrive'ga oko yhya repiakatuhara'ga. Tupana'ga pe ga ei: —Jipojykaharetea, ei ga Tupana'ga pe. Aġwamo nde ereko. Ymyahū nde ereko hako. Ndehe ko ereko katu hete yhya monhimboteavo aherekoro ġa pe.

⁶ A'ereki ġa neremimo'ēhara'ġa apiti
nenhi'ġa mombe'uhara'ġa ndeheve
ġandekoa reka'voga.
Kiroġwe aherekoa nde imondoi ġa pe to'u ti ġa
javo.

Pypy nde imondoi a'ea ġa pe, ei ga Tupana'ga pe.

⁷ Kiro ji henduvi ikwava'ēhava hugwi nahā:

—Na tuhē, Tupana, orepojkaharetea!

Ndehe ko vvyakotyve'ġa nduvihava
epopoakaramo ġa hohe pa.

Ereko katu hete

e'erame a'itituhēva'ea imondovo hahya hupi
katu okote'varuhuve'ġa pe.

Poru ji henduvi ikwava'ēhava hugwi.

⁸ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi
Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi
nhaetingy'a'java'ea hugwi. Quatro ko
ġanembiheka'vogagwera a'ero. Kwara rehe ga
heka'vogi tombokai ti kwara vvyakotyve'ġa tata
pyvō javo. ⁹ Kwara vvyakotyve'ġa mbokaiheti
a'ero. Hahy hete ġa pe a'ero. A'ea nhaporemu
karugwara Tupana'ga imondomondoukari ġa
pe. Ga karugwara mondoukaro ġwaramo ġa
ete'varuhuhetei Tupana'ga pe ga mbotegweteavo.
Ndogwerojijyi reki ġa ojeaporoġita okokatue'yma
ga mbohetee'yma.

¹⁰ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi
Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea
hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Cinco ko
ġanembiheka'vogagwera a'ero. Yhyapypeva'ea
gwyra rehe ga heka'vogi. Pevo vvyakoty
yhyapypeva'ea oko ogwyripeve'ġa nduvihavamu.
Yhyapypeva'ea gwyripeve'ġa pe ppytunahivuhu
a'ero. Hahy hete ġa pe. Ohu'u ġa okūa a'ero
hahyhetero ġwaramo ġa pe. ¹¹ Yvagipeve'ga
pe Tupana'ga pe ġa ete'varuhuhetei ga
mbotegweteavo okote'varuhuavo hahyro
ġwaramo ojive. Ojauhuro ġwaramo ġa

ete'varuhuhetei ga pe no. Emo ġa ndogwerojijyi ojeaporoġita okokatue'yma.

¹² Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Seis ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Paranauhũa ruvihava rehe rio Eufrates rehe ga heka'vogi. Paranauhũa ruvihava rio Eufrates ty pa onhimboavujikwea a'ero tuhu ti kwara porakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa yvya pikaġa rupi javo.

¹³ Kiro ji hepiagi trêsva'ea Diabo'gapyriva'ea anhaġa. A'ea ko kururua ja. Tejuhua'javuhuva'ea jurua rupi ojipea hemi. Yhyapypeva'ea jurua rupi ojipea hemi. Tupana'ga nhi'iġaatyviva'ea mombe'uhara'ga jurua rupi ojipea hemi. Nahã ko trêsva'ea Diabo'gapyriva'ea.

¹⁴ Tiruahũ Diabo'gapyriva'ea okovo Diabo'ga nhi'iġa rehe japoġapovo ahemonhimomby'ava'ea. Kiro ihoi yvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa pyri nhaporemo ġa mono'ono'oġuka ġa movahemuka totavuka ti ġa Tupana'ga pe javo. A'ereki Tupana'ga e'i jipe: “Diabo'gapyriva'ea ġa mono'ono'oġukarame ti ji ei ġa pe nehê: Peko te'varuhu pe. Peho kiro tata pype hahyva'ea ruvihava pype. A'ea ti ji ei ġa pe ġipopoakahetero ġa hohe pa nehê ġapopoakara mombiga,” ei Tupana'ga.

¹⁵ —Pehendu ti, ei Cristo'ga nhande ve. Ahe nomboha'uvi iporomive'ġa ndura. Ahe ja ti pe napemboha'uvi jirura'java nehê. Nurã ji ei pe me: Pyry hete ti pe me nehê pe nhimomiranamame nhinhi'iġa reroviapige'yma aerẽ ti ga ruri nehê

javo. A'ero ti pe ndekoi ga ja nehẽ – kiroki ga gwereko opira imongiavo onhinotĩe'yma, ei Cristo'ga nhande ve.

¹⁶ Diabo'gapyriva'ea omono'ono'oġuka yvyakotyve'ġa nduvihava'ġa. Pea pe ġamono'oġukahava pe hebreus'ġa e'i Armagedom.

¹⁷ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Yvate ga heka'vogi. Sete ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Kiroki ga oko yvagi pe aheruvihavuhuhete'ga ronga pype gambohete'ava pype ga'apykava pyri – hahyahi ganhi'iġa ga erame pea hugwi:

–Molina Tupana'ga nhimonha'nga! ei ga.

¹⁸ Kiro inhi'inhi'iġi onaranaraġa overaverava. Yvya oġwyġwy hete ranuhũ tuhẽ. Yvyakotyve'ġa mbojihuvypyagwera jate ndogwerekoi nanongara. ¹⁹ A'ero cidadeuhua i'ġwy'ġwyri. Trẽs ko ipeheuhũva'ea cidadeuhua peheuhũva'ea a'ero. Cidades nhaporemo yvya koty indurundurupavi he'yjuhuva'ea. Tupana'ga okwahava'ja Babilôniapeve'ġa ji ndapotari ġandekote'varuhua javo. Ipopoaka hete ġa novĩa a'ero. A'ereki kiro Tupana'ga onhimonha'nga hete ġa ndehe onhimboahiva ojipypava ġa ndehe ġa ndekote'varuhuro ġwaramo. ²⁰ Ypa'õa oka'nhyimba. Ahana'ja a'ero. Yvytyruhua ahe ndohepiaga'javi no. ²¹ He'yjuhu itatiġuhũa'java'ea amana royxaġahiva'java'ea okya yvaga hugwi yvyakotyve'ġa ndehe. Tupana'ga pe ġa ete'varuhuhetei ga mbotegweteavo okote'varuhuavo. A'ereki amana royxaġahiva'java'ea hahy ranuhũ ġa pe. A'ereki

hehanhuhũ hete amana royxagahiva'java'ea itatiguhũa'java'ea. A'ea pohyja ko quarenta quilos hetakwera ja.

17

Kunhangwerahẽa oapy yhyapypeva'ea arimo

¹ Kiro Tupana'gapyrive'ga ruri ji pyri seteve'ga nde'yja'ga – kiroki seteve'ga gwereko nhaetingy'a'java'ea yvagipeve'ga. Ji ve ga nhi'igi javo:

–Herejo, ei ga. Kiro ti ji ipopoakavehẽa repiukari nde ve nehẽ Tupana'ga erame hẽa pe: “Ereko te'varuhu nde. Eho ti a'ero tata pype hahyva'ea ruvihava pype.” A'ea ti Tupana'ga ei hẽa pe nehẽ – kiroki akwaimbae'ga upaharahẽa oapy ypihua arimo ypihua ruvihava arimo no paranauhũa arimo no. Onhimongyhetehuhu yhya. A'ea arimo nhaporemõ hẽa apygi oina.

² He'yjuhuve'ga yvyakotyve'ga nduvihavuhu'ga oko hẽanhi'igã rupi okote'varuhuavo hẽa rendukatuavo. Hẽa yvyakotyve'ga mbopogwei ojihe gã mbote'varuhuavo oji'ja. A'ero gã ndekote'varuhui okovo hẽanhi'igã rupi gworygworyvamo hẽarekote'varuhua rehe, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

³ Kiro ga ji rerohoi Tupana'ga ra'uva ji pojykataturame. Ongae'yi me ga ji rerohoi. Pevo ji hẽa repiagi. Yhyapypeva'ea arimo hẽa apygi. Igwağahi yhyapypeva'ea. He'yjuhu hete ikwatijara hehe. Ohyğahi ikwatijara hehe. Herate'varuhua pe ikwatijara i'ei Tupana'ga mbotegweteavo yhyapypeva'ea ipopoaka

Tupana'ga hohe javo. Sete ko yhyapypeva'ea akağa. Dez ko yhyapypeva'ea raťia. ⁴ Hēa opipyryva imongi tapy'ynhapiğwağahiva'ea tapy'ynhapiğwağuhūva'ea no. He'yjuhuva'ea hēa imongi ombojigwahava ouro apopyra itakatua no pérolas no. Gwereco hēa nhaetingy'a'java'ea ouro apopyra opo pe. Ite'varuhuranuhūva'ea oko nhaetingy'a'java'ea pype hēate'varuhua hēareaporoğitate'varuhua. ⁵ Gwetovapya rehe hēa gwereco ikwatijara. Hēarera pe ikwatijara i'ei: —Aherembikwahavipyre'yma ko hēarera.

Três ko hēarera.

Ojipea ko Babilônia ipopoakaheteva'ea.

Ojipea ko Akwaimbae'ğa upahara'ğa nemboypya.

Ojipea ko Ite'varuhuranuhūva'ea remboypya yvya koty.

A'ea i'ei ikwatijara. A'ea ko hēarera a'ero hēaretovapya rehe.

⁶ Kiro hēa repiaga ji ikwahavi heagwryry hēa javo. Heagwryry hete hēa. A'ereki hēa horyory ranuhū hete Tupana'ga remimo'ēhara'ğa manoa rehe. Gajikoga ġwaramo Jesus'ga rehe hēa ġa jukaukari. A'ereki ġa ndopohiri Jesus'ga hugwi.

Hēa repiagame ji nhimomby'ahetei tuhē. ⁷ A'ero Tupana'gapyrive'ga ei ji ve:

—Maraname nde nhimomby'ai? Kiro ti ji imombe'ui nde ve aherembikwahavipyre'yma hēa mombe'gwovo. Kiro ti ji imombe'ui nde ve yhyapypeva'ea no - a'ea hēa reroho ojihe herekovo seteva'ea oakağa dezva'ea ġwatia no, ei ga ji ve. ⁸ Yhyapypeva'ea - akoja nde erehepia - a'ea ko ymyahū oko. Ağwamo a'ea ndokoi.

Aerẽ ti a'ea ihemi vvykwaruhua hugwi nehẽ – kiroki ikwaruhua oho paivouhu, ei ga. Aerẽ ti yhyapypeva'ea ihoi hahyva'ea ruvihava pype upa avuirama nehẽ. Tiruahũ ti jupe jipi a'ero nehẽ, ei ga.

–Hepiagame ti vvyakotyve'ğa nhimomby'ai nehẽ – kiroki ға ndojikogi Tupana'ga rehe ikwatijarukare'yma ga pe ojera livro pype. Gandra Tupana'ga ndokwatijarangavi livro pype yvagi pe tuhu ti ға ji pyri okovo avuirama jave'yma. Yvya apopyyagwera jate Tupana'ga ndokwatijari ғandra, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve imombe'gwovo. Onhimomby'a ti vvyakotyve'ğa nehẽ yhyapypeva'ea repiagame. A'ereki ymyahũ yhyapypeva'ea oko, aғwamo ndokoi, aerẽ ti hekoi nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve imombe'gwovo.

⁹ –Ojapyakaheterame jate ti ahe ikwahavi, ei Tupana'gapyrive'ga. Kunhangwerahẽa oapy yhyapypeva'ea arimo, ei ga. Seteva'ea yhyapypeva'ea akaға, a'e ko ji seteva'ea pe vvytyruhua pe, ei Tupana'gapyrive'ga. A'ero kunhangwerahẽa apygi seteva'ea rehe vvytyruhua rehe, ei Tupana'gapyrive'ga. ¹⁰ Seteva'ea yhyapypeva'ea akaға, a'e ko ji seteve'ға pe no ғanduvihavuhu'ға pe vvyakotyve'ға nduvihavuhu'ға pe, ei Tupana'gapyrive'ga. Cincove'ға seteve'ға nde'yja'ға ndokoa'javi vvyakotyve'ға nduvihavuhuro. Ojipejive'ga seteve'ға nde'yja'ga oko ғanduvihavamo kiro. Ojipe'ga seteve'ға nde'yja'ga ndokoi ve ғanduvihavuhuro. Ganduvihavuhuro okorame ti ga topytaahi'vi okovo ғanduvihavuhuro, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

¹¹ Yhyapypeva'ea - a'ea oko ymyahũ, aḡwamo ndokoi - a'ea vehevi oko yvyakotyve'ḡa nduvihavuhua seteve'ḡa mbohe'yikavamo. A'ero ḡa ei: Oitove'ḡa ko yvyakotyve'ḡa nduvihavuhu'ḡa. Yhyapypeva'ea ko seteve'ḡa nde'yjava'ea a'ero. Hahyva'ea ruvihava viara rupi ihoi upa. Pevo ti tiruahũ jupe jipi nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

¹² –Dezva'ea yhyapypeva'ea ratĩa - akoja nde erehepia - a'ea ji ei dezve'ḡa pe yvyakotyve'ḡa nduvihavuhu'ḡa pe, ei Tupana'gapyrive'ga. Ga ndokoi ve ḡanduvihavuhuro. Aerẽ ti yhyapypeva'ea ḡa mongoahi'vi nehẽ toko ti ḡa ḡanduvihavuhuro javo. Uma hora rupi jate ti ḡa ndekoahi'vi ḡanduvihavuhuro yhyapypeva'ea pavẽi nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

¹³ Nombojoyvyvyri ḡanduvihavuhu'ḡa ojeaporoḡita. A'ero ti ḡa nhaporemoyhyapypeva'ea pokogi okovo a'ea nhi'iga rupi nehẽ. A'ereki ḡa ipopoaka okovo ḡanduvihavuhuro nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

¹⁴ Aerẽ ti ḡa tavukari cordeiro'jave'ga pe nehẽ. Gapopoakara ti cordeiro'jave'ga imombihetei nehẽ. A'ereki ga oko yvyakotyve'ḡa pojdkahara'ḡa pojdkaharetero. Oko ga ḡanduvihavuhu'ḡa nduvihavuhuhetero. Kiroki ḡa oho ga rupi - ḡa pe ga e'i jipe: “Pehe ti jireheva'ero nehẽ,” e ko ga ḡa pe. Ga ḡa mo'emo'ẽ ḡa mongomongovo toko ti ḡa jireheva'ero javo, ei Tupana'gapyrive'ga. Ga rehe ḡa jikohetei okovo ganhi'iga rupi jate opohire'yma ga hugwi, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

¹⁵ –Yhya onhimongyheteuhuva'ea - akoja nde

erehepia – akója rehe akwaimbae'ġa upaharahĕa oapy okovo ġanduvihavuhuro, ei ga. Yhya, a'e ko ji he'yive'ġa pe vvyakotyve'ġa gwyġagwyripeve'ġa pe no ojipe'ġa pe no – kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa – ojipe'ġa pe no, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

16-18 – Akwaimbae'ġa upaharahĕa – akójahĕa nde erehepia – hehĕa ipopoaka vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa mondomondopavuka ġwemimbotarimova'ea rupi okovo ġanduvihavuhuro tuhĕ, ei Tupana'gapyrive'ga.

– Dezva'ea yhyapypeva'ea ratĭa – akója nde erehepia, akója ko vvyakotyve'ġa nduvihavuhuro – ġahĕ ti noarĕhetei akwaimbae'ġa upaharahĕa nehĕ yhyapypeva'ea pavĕi nehĕ, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve. Nurĕ ti ġa hĕa mbotegwetei hĕapopoakara mombiga hĕambatera pyhyga hĕa hugwi nehĕ. Tata pyvĕ ti ġa hĕa mbokaipavi nehĕ. Cidadeuhua ji amombe'u hĕa mombe'urame, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve. Nahĕ ti ġa cidade rerekoi imbokaipava nehĕ. A'ereki nanongara Tupana'ga opota ġwemimbotarimova'ea arĕuka ġa pe ġandeaporoġita mbojoyvvyvyryme ti vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa ojeaporoġita yhyapypeva'ea pokoga okovo a'ea nhi'iġa rupi nehĕ,” ei Tupana'ga. Nahĕ ti Tupana'ga ġa nderekoi nehĕ toho ti nhinhi'iġa apiavo javo, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

18

Babilĕniapeva'ea popoakara opi

¹ Tupana'gapyrive'ga hepiukapavirẽ ji ve ji ojipe'ga repiagi. Ga ko Tupana'gapyrive'ga no ua yvaga hugwi yvagipeve'ga. Ipopoaka hete ga ġwendy'jandy'jahetero ovahema yvya koty im-bokojahuavo. ² Hahyahi hete ganhi'iġa ga erame: –Kiro ti cidadeuhupeve'ġa popoakahetea ipigi nehẽ!

Opi ġwerĩ tuhẽ, ei ga.

Kiro ti ġacidadeuhua rekoi Diabo'gapyriva'ea gwyrã anhaġa gwyrã a'ero nehẽ Babilônia.

Pevo ti cidadeuhu pe ko he'yjuhuva'ea anhaġa nhimongyi nehẽ ojoparavuhuva'ea onhimono'oġa, ei ga.

Pevo ti cidadeuhu pe ko he'yjuhuva'ea ipepova'ea ite'varuhuva'ea nhimongyi ojoparavuhuva'ea nehẽ no.

Kiro ti cidadeuhua ko ipepova'ea nhimono'ono'ongava nehẽ.

Nahã ti ġacidadeuhua hekoi nehẽ.

³ A'ereki yvyakotyve'ġa nhaporemo okote'varuhu cidadeuhupeve'ġa rendukatuavo, ei ga.

Yvyakotyve'ġa ndekopotarahipavi cidadeuhu-peve'ġa nhi'iġa rupi okote'varuhuavo ġa ja.

Yvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa no oko te'varuhu cidadeuhupeve'ġa ja ġa potaheteavo no, ei ga.

Mbatera ma'ẽhara'ġa nhaporemo yvyakotyve'ġa – kiroki ġa omondo mbatera itambere'ia pyhyga a'ero mbatera pyhyga itambere'ia mondovo no

– ġahã oko imbateheteva'ero a'ero.

A'ereki cidadeuhupeve'ġa opyhy ranuhũ ġa hugwi
 ipotarahiva
 imondomondovo itambere'ia ġa pe he'yjuhuva'ea
 pyhyga, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁴ Kiro ji ojipe'ga renduvi ga rekorame yvagi pe.
 —Pejipe'a ti cidadeuhupeve'ġa hugwi jireheva'ero,
 ei ga vvyakotyve'ġa pe.

A'ereki ġa oko te'varuhu hete, ei ga.

Tapekoi ti ġa ja.

Pe ndekote'varuhue'ymame ti Tupana'ga pe
 nderekokatui imondoe'yma hahya pe me
 nehẽ imondorame ġa pe nehẽ.

Omondo ti ga hahyhetea cidadeuhupeve'ġa pe
 nehẽ.

⁵ A'ereki ġandekote'varuhua he'yjuhu hete.

Okwahava'ja Tupana'ga ġandekote'varuhua a'ea
 arõe'yma, ei ga ojiheve'ġa pe.

⁶ Cidadeuhupeve'ġa oko te'varuhu imondovo
 hahya he'yiva'ea ikwehe.

He'yjuhuva'ea ti pemondo hahya cidadeuhu-
 peve'ġa pe a'ero.

Omondomondo ġa hahya ikwehe.

Johe ti pemondomondo hahya cidadeuhu-
 peve'ġa pe a'ero, ei ga.

Cidadeuhupeve'ġa vvyakotyve'ġa mbote'varuhu.

A'ereki vvyakotyve'ġa ġwendu katu okovo
 ġanhi'iġa rupi okote'varuhuavo.

A'ero ti hahyro vvyakotyve'ġa pe nehẽ.

Johe ti pemondo ranuhũ hahya cidadeuhu-
 peve'ġa pe a'ero

ġa ġa mbote'varuhuro ġwaramo, ei ga.

⁷ He'yjuhuva'ea rerekovo ġwaramo ġa nhimbo-
 hetei.

He'yjuhuva'ea ti pemondo hahya ġa pe a'ero ġa mongoveveuhuavo, ei ga.

A'ereki ġa e'i onhimboheteavo:

“Nhande ko yvyakotyve'ġa nduvihavuhua.

He'yjuhuve'ġa nhande rerekokatui nhande re-jare'yma.

Ndiajehe'oi ti nhande nhandekoveveuhue'yma nehẽ.” A'ea ġa ei.

⁸ Nurã ti karugwara ruri ġa pe nehẽ.

Kotihĩ ti turi karugwara he'yjuhuva'ea ġa pe ara rupi ve nehẽ.

Omano ti ġa nehẽ.

Ojehe'o ti ġa okoveveuhuavo nehẽ.

Ahã tuhẽ ti mbatera ġa pe nehẽ.

Ty'arateuhua ti ġa jukai nehẽ.

Tata ti ġa mbokaipavi nehẽ.

Nahã nhaporemo ti ġa pe ara rupi ve nehẽ.

A'ereki Tupana'ga ipopoaka hete nhandepojykaharete'ga.

Gaha ti omondouka karugwara ġa pe ġa ndekote'varuhuro ġwaramo, ei ga.

⁹ –Yvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa – kiroki ġa ġwendu katu cidadeuhupeve'ġa nhi'ġa okote'varuhuavo ġa ja he'yjuhuva'ea rerekovo – ġahã ti ojehe'o nehẽ cidadeuhupeve'ġa ndehe ovy'are'yma tata cidadeuhua mbokaipavame, ei ga. Nahã ti ġa ndekoi tatatiġuhũa repiagame nehẽ. A'ereki tatatiġuhũa ohẽ cidadeuhupeve'ġa mbokaipava hugwi. ¹⁰ Irupeuhu ti ġa ami nehẽ okyhyjiavo ġwaramo ġambokaja hugwi. Ga ti e'i nehẽ:

“Ite'va! Ite'va cidadeuhupeve'ġa pe
Babilôniapeve'ġa pe.

Ipopoaka hete ġa novġa.

Kotihġ tuhġ uma hora rupi tuhġ Tupana'ga imondopavukari karugwara ġa pe ġa ndekote'varuhuro ġwaramo.”

Nahġ ti yvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa ei okyhyji-avo nehġ, ei Tupana'gapyrive'ga.

11 –Mbatera ma'ġhara'ġa ti ġa jehe'opavi nehġ cidadeuhupeve'ġa ndehe ovy'are'yma yvyakotyve'ġa nehġ. A'ereki cidadeuhupeve'ġa manoro ġwaramo tegwete ġanembipyhyga'jahava mbatera ma'ġhara'ġa hugwi, ei ga.

12 –Ndopyhyga'javi ti ġa ouro, prata, itakatua, pġrolas, tapy'ynhapipyryva linho apopyra, tapy'ynhapiġwaġahiva'ea, tapy'ynhapihymahġva'ea, tapy'ynhapiġwaġuhġva'ea, yva nehġ no – kiroki yva ko perfume ojoparavuhuva'ea, ei ga.

–Hyrua ojoparavuhuva'ea ti ġa ndopyhyga'javi nehġ no: elefante ranha apopyra, yvapyryva apopyra, bronze apopyra, ferro apopyra, ita apopyra. A'ea apopyra nhaporem o hyrua ti ġa ndopyhyga'javi omanomo ġwaramo nehġ, ei ga.

13 –Ndopyhyga'javi ti ġa perfume nehġ: canela, nhandya, incenso, mirra, yva rytya, ei ga. Vinho, oġleo, farinha de trigo, trigo – a'ea nhaporem o ti ġa ndopyhyga'javi nehġ, ei ga. Gados, ovelhas, cavalos ti ġa ndopyhyga'javi nehġ. Ndopyhyga'javi ti ġa carretas omanomo ġwaramo nehġ, ei ga. Okoteheve'ġa – kiroki ipiro'ye'yve'ġa – ġahġ ti ġa ndopyhyga'javi imondoa'jave'yma itambere'ia ġa ndehe nehġ toko ti ġa okoteheva'ero oporavykyheteavo nhande ve jate jave'yma, ei ga.

—A'ero ti mbatera ma'ēhara'ġa ei cidadeuhu-peve'ġa pe nehē:

¹⁴ “Ikatuheteva'ea penembipotarahiva'ea oji'i – a'ea oka'nhy pe hugwi.

Heheva'ea ikatuheteva'ea pavēi oka'nhy tuhē pe hugwi.

A'ea nhaporemō ti pe ndapehepiaga'javi tuhē nehē.”

A'ea ti ġa ei cidadeuhupeve'ġa mbokaipava repi-aga nehē, ei Tupana'gapyrive'ga.

¹⁵ —Na tuhē ti mbatera ma'ēhara'ġa ei nehē – kiroki ġa omondo mbatera nhaporemō cidadeuhupeve'ġa pe ipyhygahiva itambere'ia. Okyhyjiheteavo ġwaramo ġambokaja hugwi ti ġa ami irupeuhu cidadeuhupeve'ġa hugwi nehē. Ojehe'o ti ġa ovy'are'yma ġwaramo ġa ndehe, ei ga.

¹⁶ —Ga ti e'i nehē:

“Ite'va! Ite'va cidadeuhupeve'ġa pe

– kiroki ġa omongi tapy'ynhapipyryva linho apopyra, tapy'ynhapiġwaġahiva'ea no, tapy'ynhapiġwaġuhūva'ea no.

He'yjuhūva'ea ġa imongi ombojigwahava ouro apopyra, itakatua no pérolas no.

¹⁷ Kotihī tuhē uma hora rupi tuhē ġambaterahetea oka'nhyimba!”

A'ea ti mbatera ma'ēhara'ġa epavi okyhyjiavo cidadeuhupeve'ġa mbokaipava repiaga nehē, ei ga.

—Yharuhua mopyryrŷhara'ġa nduvihava'ġa yarupive'ġa no yharuhua mopyryrŷhara'ġa no mbatera ma'ēhara'ġa no – kiroki ġa onhimombate yarupive'ġa – ġa nhaporemō ti irupeuhu

o'ã cidadehupeve'ğa hugwi nehẽ, ei ga.
 18 Cidadehupeve'ğa mbokaipava ġwaramo ti tatatiġuhũa ihemi nehẽ. A'ero ti ġa jehe'oi tatatiġuhũa repiagame nehẽ. E'i ti ġa nehẽ: "Ahã cidadehupeve'ğa'jave'ğa imbateheteve'ğa!" A'ea ti ġa ei cidadehupeve'ğa mbokaipava repiaga nehẽ, ei ga.

19 A'ero ti ġa imombori otimbuguhua oakaġa rehe nehẽ orokoveveuhu ore javo. Ovy'are'yma ti ġa jehe'oi ġa ndehe nehẽ. E'i ti ġa nehẽ:

"Ite'va! Ite'va cidadehupeve'ğa pe!

– kiroki ġa omombate yharuhua jara'ğa ipyhyga ġambaterahetea pyryva'ea ġa hugwi imondovo itambere'ia ġa pe.

Kotihĩ tuhẽ uma hora rupi tuhẽ oka'nhymba ġa hugwi ġa mbokaipavame."

A'ea ti mbatera ma'ẽhara'ğa ei nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ğa imombe'gwovo.

20 –Tohoryory ti yvaga! ei Tupana'gapyrive'ğa.

Pejoryjory ti pyryva'ero no Tupana'gareheva'ero.

Pejoryjory ti Jesus'ğa moirũharamo.

Pejoryjory ti Tupana'ğa nhi'iġa mombe'uharamo.

A'ereki hahyaġwama cidadehupeve'ğa pe
 Tupana'ğa remimondoagwama ġa
 ndekote'varuhuro ġwaramo pe me, ei
 Tupana'gapyrive'ğa.

21 Kiro ojipe'ğa Tupana'gapyrive'ğa ipopoakaheteve'ğa ipyhygi itauhua. Ipohyi itauhua ġwehanhuhũro yngu'auhua jaime. Ypiahua ruvihava pype ga imombori. Kiro ga ei:

–Nahã ti Tupana'ğa ġa momboheteukari cidadehupeve'ğa Babilôniapeve'ğa nehẽ.

Ndihepiaga'javi tuhẽ ti nhande ģa a'ero nehẽ, ei ga.

Cidadeuhupeve'ģa pe Babilôniapeve'ģa pe ga ei:
 22 –Ndokoa'javi ti harpa monhi'ĩhara'ģa, flauta monhi'ĩhara'ģa, trombeta monhi'ĩhara'ģa pectedeuhu pe nehẽ.

Norohenduva'javi tuhẽ ti ore ģa pectedeuhu pe nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga cidadeuhupeve'ģa pe Babilôniapeve'ģa pe.

Ndokoa'javi ti ģa pectedeuhu pe nehẽ
 – kiroki ģa oapo paravuhu kwaha ikatuheteva'ea.

Ndorohepiaga'javi tuhẽ ti ore ģa pectedeuhu pe nehẽ, ei ga.

Ndokoa'javi ti ģa pectedeuhu pe nehẽ
 – kiroki ģa ombo'i trigo yngu'a'java'ea nehẽ.

Norohenduva'javi tuhẽ ti ore ģa pectedeuhu pe nehẽ, ei ga.

23 Nombokojahua'javi tuhẽ ti lamparina pectedeuhu pe nehẽ.

Nahembirekoa'javi ti ģa pectedeuhu pe nehẽ.

Norohenduva'javi tuhẽ ti ore ģa pectedeuhu pe nehẽ.

Nahã ti tiruahũ pe me nehẽ.

Kiroki ģa oma'ẽ mbatera pectedeuhu pe – ģahã ko jukwahave'ģa yvya koty ikwehe.

Pejipajivo pe ģagwyripeve'ģa moandyandyipavi, ei Tupana'gapyrive'ga Babilôniapeve'ģa pe.

24 Ji ve ga ei no:

–Nahã ti tiruahũ cidadeuhupeve'ģa pe Babilôniapeve'ģa pe nehẽ.

A'ereki ocidadeuhu pe ģa Tupana'ga nhi'ĩga mombe'uhara'ģa apiti

Tupana'ga remimo'ẽhara'õga apitiavo no.
 Oapitiuka õa akoja'õga nhaporemo yvya koty, ei
 Tupana'gapyrive'ga.

19

Timbohete ti Tupana'ga

¹ Tupana'gapyrive'ga hepiukapavirẽ ji ve ji
 hahyahiva'ea renduvi. He'yjuhuve'õga po oha-
 pukai yvagi pe, a'e ji henduvame. Nahã õa ei:

—Timbohete ti Tupana'ga nhanderuvi-
 havuhuhete'ga!

Tupana'ga ojiheve'õga ndekote'varuhua mombo-
 hetei õga mombyryva avuirama.

Kiro ti ga õa nderohoukari ojipyri yvagi pe nehẽ.

Gaha ti timboukwaha hete tikatu hete ti ga javo.

Gaha ti timbohete.

Gaha ti toko nhanderuvihavuhuhetero opopoaka-
 hetero.

² Oko katu hete ga o'erame a'itituhẽva'ea imondovo
 hahya okote'varuhuve'õga pe.

A'ereki ga e'i akolahẽa pe akwaimbae'õga upa-
 harahẽa pe: “Ereko te'varuhu nde.

Eho ti a'ero tata pype hahyva'ea ruvihava pype.”

Nahã ga ei hẽa pe.

Ereki hẽa yvyakotyve'õga mongo te'varuhu
 õa ndekoro gwaramo hẽanhi'iõga rupi.

Nahã Tupana'ga ojiheve'õga ndepygi hẽa rehe.

A'ereki hẽa oapitiuka õa, ei õa yvagi pe.

³ Hahyahi onhi'iõgame õa ea'javi:

—Timbohete ti Tupana'ga!

Tatatiõguhũa kiro ihemi ogwovo hẽambokaipava
 hugwi.

Nane'ymi ti ihemi avuirama nehẽ, ei õa yvagi pe.

⁴ A'ero vinte e quatrove'ğa huvihavuhu'ğa quatrove'ğa pavêi, ға nhinođi oiovapyvo yva rehe Tupana'ga mboheteavo. Kiro ға Tupana'ga mbohetei Tupana'ga apygame oapykava rehe okovo vyvakytyve'ğa nduvihavuhhetero. E'i ға:
—Na tuhê! Amém! Timbohete ti Tupana'ga!

Cordeiro'jave'ga rembirekohava

⁵ Kiro ji ojipe'ga renduvi. Ji henduvame ga ei:
—Pe nhaporemó ti pembohete Tupana'ga
Tupana'gareheva'ero ganhi'ğa
rendukatuharamo.
Okoteheva'ero pembohete ti ga pendu-
havamo pavêi!

A'ea ji henduvi ga nhi'igame
ga'apykavareheve'ga apykava hugwi.
Ga'apykavareheve'ga oapy hehe okovo
aheruvihavuhhetero.

⁶ Kiro ji ға nenduvi. Ojatykave'ğa po,
he'yjuhuve'ğa po, a'e ji. Gahã po ohapukai.
Typojuhetea pyambua – a'ea po poro, a'e ji.
Onaranarã hete ranuhũ po, a'e ji ға nenduva.

Hahyahi onhi'ğa ға erame:
—Timbohete ti Tupana'ga!
A'ereki kiro Tupana'ga oko nhanderuvi-
havuhhetero.
Ga ko ipopoaka ға hohe pa, ei ға.

⁷ Xajoryjory ti!
Timbohete ti ga mbojirovia nhanderoryroryvamo
ga rehe.

A'ereki cordeiro'jave'ga ti hembireko kiro.
Garembirekohêa onhimboavujikweripe.

8 Kiro tapy'ynhapipyryva mondo-
hava hêa pe ndiky'ai'i'iva'ea
tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea linho apopyra.
A'ero hêa omongi, ei ġa.

Tapy'ynhapipyryva linho apopyra
ko Tupana'ga remimo'êhara'ġa pira.
Tapy'ynhapipyryva linho apopyra, a'e ji
Tupana'ga remimo'êhara'ġa ndekokatua pe.

⁹ Ji ve Tupana'gapyrive'ga ei:

–Ekwatija ti imombe'gwovo. “Horyory ġa –
kiroki ġa pe ji a'e: Aerê ti pejo i'gwovo toryvi pe
cordeiro'jave'ga mohembirekohai pe nehê.” A'ea
ti ekwatija, ei ga ji ve. A'ea ko a'itituhêva'ea Tu-
pana'ga ea, ei ga ji ve.

¹⁰ Kiro ji nhinoġi gapya pyri tambohete ti ji ga
javo. A'ero ga ei ji ve:

–Terenhinoġi ji pyri ji mboheteavo. Tupana'ga
ti embohete. Ji ko Tupana'gapyriva'ero reki
jitekovo ganhi'iġa rupi nde ja neirũ'ġa ja no –
kiroki ġa ojiko Jesus'ga rehe gamombe'ua rehe.
A'ereki Tupana'ga nhi'iġa mombe'uhara'ġa nemi-
mombe'ua nhaporemko ko Jesus'ga mombe'ua, ei
ga ji ve.

Cavalo'arimove'ga tiġuhũva'ea'arimove'ga

¹¹ Kiro ji hepiagi. Yvaga ojipe'a jipe. Nanime
ji hepiagi cavalo tiġuhũva'ea! Kiroki ga oapy
i'arimo – mokõi ko garera. Gambojikohara ko
garera. A'ereki ga ombojiko ġa ojihe. Ga pyry-
vamo ġwaramo ġa gwerovia ganhi'iġa. Gar-
era ko A'itituhêva'ea mombe'uhara no. Gaha
pyry hete imondovo hahya okote'varuhuve'ġa
pe otavuka ġa pe pendeko te'varuhu pe javo.

¹² Hendy'jandy'ja gareakwara tata ja. Gwereco ga he'yjuhuva'ea akanitara oakağa rehe. Akanitara repiagame ji ei: Aheruvihavuhuhete'ga tuhē ko ga! Gwereco ga ikwatijara ojihe. Ikwatijara e'i garera pe. Gaha jate okwaha akoja ojera. ¹³ Omongi ga tapy'ynhapira imondevipyra aherekoa pype. Garera ko Tupana'ga nhi'ğa.

¹⁴ Gareviri gasoldados'ğa nduri yvaga hugwi. Oapy ға cavalos arimo tiğuhūva'ea arimo. Omongi ға tapy'ynhapipyryva linho apopyra tapy'ynhapitiğahivuhuva'ea ndiky'ai'i'iva'ea.

¹⁵ Gajurua rupi ihemi haimbejovaiva'ea ogwovo.

—A'ea pyvō ti ji imombigi ғapopoakara vvyakotyve'ğa gwyriveve'ğa popoakara nehē, ei ga. Ahe ja – kiroki ahe onupā ojipe'ğa vyvra pyvō metalva'ea pyvō toko ti ға nhinhi'ğa rupi javo – ahe ja ti ji hendukatuuarahai vvyakotyve'ğa pe nhinhi'ğa nehē jitekovo ғanduvihavuhuhetero nehē, ei ga. Yva'ia mu'umu'ūhara'ğa omu'umu'ū yva'ia imu'umu'ūhavuhua pype. Ga ja ti ji vvyakotyve'ğa mu'umu'umi jitekovo Tupana'ga nhi'ğa rupi nehē Tupana'ga nhimonha'ngahetero ғwaramo ға ndehe, ei ga. Tupana'ga ipopoaka hete ға hohe pa.

A'ea cavalo arimove'ga ei ikwahava omondoa.

¹⁶ Opira rehe tapy'ynhapipukuhuva'ea rehe cavalo arimove'ga gwereco ikwatijara o'uva rehe no. Ikwatijara e'i garera pe.

Garera ko Yvyakotyve'ğa nduvihavuhu'ğa nduvihavuhuhetea.

Garera ko Yvyakotyve'ğa pojykahara'ğa pojykaharetea.

17 Kiro ji Tupana'gapyrive'ga repiagi yvagipeve'ga. O'ã ga kwara arimo. Hahyahi ganhi'iga ga erame ipepova'ea pe nhaporemo – kiroki oveve yvatea gwyrimo. Jupe ga ei:

–Pejihe'ae'a ti pejigwovo yvya koty onhi-mono'ono'oğa Tupana'ga remimboavujikweri pe i'gwovo ipopoakaheteve'ga remimboavujikweri pe. He'yjuhuva'ea ga omboavujikwe, ei ga. 18 Penhimono'ono'õ ti ti'u ti ganda'oa javo yvyakotyve'ga nduvihavuhu'ga nda'oa soldados'ga nduvihavuhu'ga nda'oa no ipopoakaheteve'ga nda'oa no cavalos ra'oa no cavalos arimove'ga nda'oa no. Penhimono'õ ti ti'u ti ganda'oa nhaporemo javo – kiroki ga oporavyky ojive jate ipiro'yve'ga, kiroki ipiro'ye'ỹve'ga ga ga mboporavykyuka ga mbopohirikare'yama ojihugwi. Pe'u ti okoteheve'ga nda'oa ganduvihavuhu'ga nda'oa no, ei Tupana'gapyrive'ga ipepova'ea pe.

19 Kiro ji hepiagi yhyapypeva'ea yvyakotyve'ga nduvihavuhu'ga no gasoldados'ga no. Otavuka pota ga ga pe – kiroki ga oapy cavalo arimo tighuva'ea arimo. Ojatyka ga ua xatavuka ti ga pe gasoldados'ga pe no javo.

20 Kiro cavalo'arimove'ga yhyapypeva'ea pyhygi imomboata tata pype. Opyhy ga Tupana'ga nhi'igaatyviva'ea mombe'uhara'ga no ga momboata tata pype. Ojikwe Tupana'ga nhi'igaatyviva'ea mombe'uhara'ga oapo ahemonhimomby'ava'ea yhyapypeva'ea rovai pyteri pe. Gwemimonhimomby'ava'ea pyvõ ga omoandyandyi ga a'ero – kiroki ga okwatijaruka yhyapypeva'ea apoa ojihe, kiroki

ġa ombohete yhyapypeva'ea ra'angava no. Kiro cavalo'arimove'ga ga pyhygi ga momboa tata pype ga rekojirame. Yhyapypeva'ea ga ipyhygi imomboa tata pype no hekojirame. Tata ko hehanhuhūva'ea ypihua'java'ea. Gwereco enxofre ipype no. Hakuvahi enxofre okairame tata pype.

²¹ Kiro cavalo'arimove'ga yhyapypeva'eareheve'ġa jukai. Tupana'ga nhi'ġaatyviva'ea mombe'uhara'gareheve'ġa ga ġa jukai no. Huvihavuhu'ġa soldados'ġa ndeheve ga ġa jukapavi. Oapoa pyvō haimbejovaiva'ea pyvō - kiroki haimbejovaiva'ea ohē gajurua rupi - a'ea pyvō ga ġa jukai.

Kiro ipepova'ea nhaporemō heve'ngaro i'gwovo ġanda'oa.

20

Os mil anos

¹ Kiro ji Tupana'gapyrive'ga repiagi ga jyvame yvaga hugwi. Gwereco ga chave tape'a ji vvykwara ruvihavuhua rovapytymbava javo. Paivouhu oho vvykwara ruvihavuhua. Gwereco ga itanhuramuhūa hehanhuhūheteva'ea opo pe. ² Kiro ga tejuhua'javuhuva'ea pyhygi. Tejuhua'javuhuva'ea ko mboja'jave'ga ymyahūve'ga. Mboja'jave'ga rera ko Diabo ite'varuhuva'ea ruvihavuhu'ga anhaġa ruvihavuhu'ga. Mboja'jave'ga rera ko Satanás no. Tupana'gapyrive'ga opyhy tejuhua'javuhuva'ea ikwa itanhuramuhūa pyvō tohoyme ti tejuhua'javuhuva'ea mil anos rupi javo.

³ Kiro ga tejuhua'javuhuva'ea mombori yvykwara ruvihavuhua pype. Yvykwara ruvihavuhua ga hovapytymi chave pyvõ a'ero ikwatija inoğa hehe tohema'javyme ti tejuhua'javuhuva'ea javo.

—Tohoa'javyme ti akoja yvyakotyve'ğa gwyrive'ğa moandyandyja'jave'yma kiro, ei ga. Mil anos kwavirẽ ti ji tamohẽ tejuhua'javuhuva'ea jugwi nehẽ, ei ga. Ohemirẽ ti topytaahi'vi yvya koty nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁴ Kiro ji ġanduvihava'ğa ndepiagi ġa apygame oapykava rehe. Tupana'ga ġa mboapygukari hehe toko ti ġa ġanduvihavamo javo. Ikwahava omondo ġa ei:

—Timoirũ ti Tupana'ga ga erame yvyakotyve'ğa pe, ei ġa oapygame. Xa'e ti okote'varuhuve'ğa pe: “Peko te'varuhu pe.” Piryve'ğa pe ti xa'e: “Pepyry pe.” Nahã ti timoirũ Tupana'ga, ei ġa.

Kiro ji ahemanoagwera ra'uva repiagi jukapyra ra'uva. He'yjuhu ahemanoagwera ra'uva. Nahã ko ahe rekoi yvya koty omanoe'ymame: Ahe omombe'umbe'u Jesus'ga Tupana'ga nhi'iğa no. Nombohetei ahe yhyapypeva'ea. Nombohetei ahe yhyapypeva'ea ra'angava no. Ndokwatijarukari ahe yhyapypeva'ea apoa gwetovapya rehe. Ndokwatijarukari ahe a'ea opoa rehe no. Nahã ahe rekokatui. Ahe Jesus'ga mombe'urame ahearõe'ỹve'ğa aheakağa mombori ahe jukavo a'ero. Aerẽ ahe kwerava'javi. Kiro ahe rekoi huvihavamo Cristo'ga pavẽi mil anos rupi. ⁵ A'ea ko jypya ahembogwerahava. Ojipeva'ea ndokwerava'javi ve. Mil anos kwavirẽ ahe nhaporemõ ahe kwerava'javi. ⁶ Tupana'ga remimo'ẽharamo tuhẽ ġa oko – kiroki ġa okwerava'ja jypya rupi

ahembogwerava'jahava rupi. Pyry hete hete ġa pe no. Nomanoa'javi ti ġa nehẽ. Nurã ġa nomanoi ahemanoa'jahava rupi. Ikwava'ẽhavamo ġa ndekoi ikwava'eġa Tupana'ga pe Cristo'ga pe no. Ojipe'ġa nduvihavamo ġa ndekoi Cristo'ga pavẽi mil anos rupi.

Tupana'ga omombi Satanás'ga popoakara

⁷ Mil anos kwavirẽ tejuhua'javuhuva'ea kwaharahava Satanás'ga kwaharahava. A'ero Satanás'ga hemi vyvkwaruhua ruvihavuhua hugwi.

⁸ Kiro ga hoi a'ero vyvakytyve'ġa gwyrivepe'ġa moandyandyita. Tyapyra koty ga hoi nhimbya koty no kwara pora koty no kwara kia koty no. Pea pe nhaporemog ga hoi ġa moandyandyita Gogue pe Magogue pe no. Nahã ga ġa mbojatykai totavuka ti ġa javo. He'yjuhu hete ranuhũ ġa. He'yjuhu y'ytiga hay'iuhuva'ea ypiahua ruvihava rembeyvryripeva'ea. Na jitehe he'yjuhu hete ranuhũ ġa ojatykaramẽ - kiroki ġa ġwendu katu Satanás'ga nhi'iġa otavukapota.

⁹ Ohygahi ġa yvya rehe onhimongyavo. Onhatimatimana ġa hoġahoi upa Tupana'ga remimo'ẽhara'ġa nduhava pyri cidade pyri - kiroki cidade Tupana'ga remiarõhetea. Emo tata ijyvi Tupana'ga hugwi ua yvaga hugwi ovahema yvya koty vyvakytyve'ġa gwyrivepe'ġa moka'nhyma.

¹⁰ Diabo'ga ko ġamoandyandyihara'ga Satanás'ga. Kiro gamombora tata pype ypiahua'java'ea pype. Gwerekog enxofre ipype no. Hakuvahi enxofre a'ero. Tata pype yhyapypeva'ea okog jipe Tupana'ga nhi'iġaatyviva'ea mombe'uhara'ga

pavēi. Hahy hete ti jupe ga pe no Diabo'ga pe no arimo ypytunimo no avuirama nehē.

Tupana'ga e'i ahe ve peko te'varuhu pe javo

¹¹ Kiro ji hepiagi ojipea huvihavuhuhete'ga apykava. Huvihavuhu hete ga'apykava tiḡuhūva'ea. Hehe ji ga repiagi ga'apykavareheve'ga, ga apygame oina okovo huvihavuhhetero. Ga hugwi yvya ka'nhymi yvaga pavēi. Ndatekwava'javi a'ero yvya rehe yvaga rehe no.

¹²⁻¹³ Kiro ji omanove'ga ndepiagi ḡa amame Tupana'ga rovai pyteri pe. Ga ko okoteheve'ga aheruvihava'ḡa no. Ypiahua ruvihava hugwi ḡa ēi ua. Omanoa hugwi ḡa ēi ua. Omanove'ga gwyra hugwi ḡa ēi ua. Nahanahā omanove'ga nduri o'ama Tupana'ga rovai pyteri pe.

Kiro Tupana'ga ipe'ai livros. Ojipea livro ga ipe'ai no. A'ea pype ga okwatijaripe ḡandera tuhu ti ḡa ji pyri upa okovo avuirama nehē javo – kiroki ḡa ojiko ga rehe.

Kiro livros ga imonhi'iḡi – kiroki akoja ga ope'a ypy. A'ea pype ga okwatijaripe omanove'ga ndeaporoḡita nanani. Kiro ga imonhi'iḡi ikwahava'java ḡandekote'varuhua. Nurã ga ei ḡa pe ḡa amame gwovai pyteri pe:

–Nahanahā pe ndekote'varuhui, ei ga.

Inainani ga ei omanove'ḡa pe.

¹⁴ Kiro ga imombori ahemanoa tata pype ypihua'java'ea pype. Omanove'ḡa gwyra ko ga imombori no tata pype ypihua'java'ea pype. Ypihua'java'ea ko tata. Ahemondoa ipype ko ahemanoa'java.

¹⁵ Kiro ga imonhi'igi ojipea livro – kiroki akoja pype ga okwatjaripe ġandera tuhu ti ġa ji pyri javo. Omonhi'ī ga a'ea. Omanove'ġa ndera rekoe'ymame ipype ga ġa mombori tata pype ypi-ahua'java'ea pype.

21

Cidadepyahua Jerusalémpyahua

¹ Kiro ji hepiagi yvagapyahua yvyapyahua no. A'ereki yvagaymyana opa yvyaymyana pavēi. Ahana'ja ypiahua ruvihava yvya koty.

² Kiro ji hepiagi cidadepyryva Jerusalémpyahua rurame Tupana'ga hugwi ohema yvaga hugwi ua. Omboavujikwe jipe ga cidadepyryva imbokatu-avo. A'ero cidade oko kunhangwerahēa ja ġa hēa mboavujikwerame tahembireko hēa ga pavēi kiro javo.

³ Kiro ji yvagipeve'ga renduvi. Hahyahi ganhi'īga ga erame yvaga hugwi:

–Kiro Tupana'ga ronga oko yvyakotyve'ġa pyteri pe, ei ga. Kiro ti Tupana'ga ruvi ġa pyri nehē. Kiro ti yvyakotyve'ġa oko gagwyripeva'ero gareheva'ero nehē. Ga tuhē ti oko ġa pyri nehē okovo ġanduvihavuhetero nehē, ei ga. ⁴ Tupana'ga ti ihypavi ġandeahya ġandeakwara hugwi nehē tapejehe'oa'javi ti javo, ei ga. Nomanoa'javi ti ġa nehē. Ndokoveveuhua'javi ti ġa nehē. Ndojehe'oa'javi ti ġa nehē, ei ga. Ndahahya'javi ti ġa pe nehē. A'ereki jypyva'ea apoa opa yvagaymyana apoa yvyaymyana apoa, ei ga yvaga hugwi.

⁵ Kiroki ga oapy oapykavuhua rehe yvagi pe okovo aheruvihavuhetero – gaha e'i:

—Kiro ji japoi ipyahuva'ea nhaporemo, ei ga.

Ji ve ga ei:

—Ekwatija ti. A'ereki ji'ea ko a'itituhēva'ea. Pyyr ahe heroviari a'ero, ei ga ji ve.

A'ero ga ei:

⁶—Momina jiporavykya ko, ei ga ji ve. A'apo pa ji ko. Ji ypy ko ako jipe jahykavamo Alfa. Mba-pavamo ji ako jahykavamo Ômega, ei ga. Amongo ti ji ġa jġipyri avuirama nehē - kiroki ġa oko pota ji pyri ojikoga ji rehe. Gamongoaġwama pe ji ei: Auka ji ġa pe yhypyryva ahemongohava. Tomondoyme ti ġa ikwepykava ji ve nehē, ei ga.

⁷—Kiroki ġa ġwendu katu Tupana'ga nhi'iġa onhimomiranama jipi - ġa pe ti ga imombyrypavukari nehē. Ako ti ji ġanduvihavuhuhetero nehē. Oko ti ġa jira'yramo nehē, ei ga.

⁸—Ojipe'ġa ti oho tata pype nehē - kiroki ġa okyhyji ite'varuhuve'ġa hugwi okoe'yma nhinhi'iġa rupi tombuhuryme ti ġa hahya nhande ve javo.

Ojipe'ġa ti oho tata pype nehē no

ojikoge'ÿve'ġa ji rehe,

okote'varuhuve'ġa,

iporojukahara'ġa,

ndoakwahavive'ġa - kiroki ġa gwereko ġwembireko'ġarūive'ġa.

Ojipe'ġa ti oho tata pype nehē no

ipajive'ġa,

aherembiapopyra mboheteve'ġa,

i'mbeve'ġa nhaporemo.

Ga nhaporemo ti oho tata pype ypihua'java'ea pype upa nehē, ei ga. Gwereko enxofre ipype nehē

no. Hakuvahi ti enxofre okairame tata pype nehẽ. Ahemondoa ipype ko ahemanoa'java, ei ga.

⁹ Kiro Tupana'gapyrive'ga ruri ji pyri seteve'ga nde'yja'ga – kiroki seteve'ga gwereko nhaetingy'a'java'ea tynahẽva'ea seteva'ea heka'voga karugwara mbapavava'ea jugwi. Gande'yja'ga ruri ji pyri onhi'iga ji ve.

—Herejo ji rupi. Kiro ti ji hẽa repiukari nde ve cordeiro'jave'ga rembirekohẽa. Hẽa ti hambireko ga pavẽi nehẽ, ei ga.

¹⁰ Kiro ga ji rerohoi Tupana'ga ra'uva ji pojyakaturame. Yvytyruhua rehe hehanhuhũva'ea rehe ga ji rerohoi. Paivouhu ihoi yvate yvytyruhua. Ji amame yvytyruhua rehe ga hep-iukari ji ve cidade ruvihava Jerusalẽmpyryva. A'ero ji hepiagi cidade ihemame yvaga hugwi ijyva ua Tupana'ga hugwi. ¹¹ Hendy'jandy'ja cidade herekovo gwaramo Tupana'ga rendy'java gakatua. Hendy'jandy'ja cidade itakatuhetea ja jasje'java'ea cristal'java'ea ipyhava'ea. He'yjuhu hete itambere'ia itakatuhetea rehe. Nanongara ja cidade hendy'ja.

¹² Hehanhuhũ cidade rokairungava. Yvovouhu no hokairungava. A'ereki paivouhu hokairungava pukuhua oho yvate. Cidade gwereko portas. Doze ko cidade herekoi portas. Portas pyri ga nağanani opyta dozeve'ga Tupana'gapyrive'ga. Portas nanani gwereko aherakwepohara'ga ndera ojihe. Israelva'ea ra'yrava'ea rakykwepohara'ga ndera ko ahera'yrava'ea rera. Doze ko gãndera a'ero. ¹³ Kwara pora koty cidade gwereko trẽs portas. Nhimbya koty cidade gwereko trẽs portas.

Tyapyra koty cidade gwereko trêš portas. Kwara kia koty cidade gwereko trêš portas.

14 Cidade rokairungava oko dozeva'ea rehe hokairungava pyhykava rehe itauhua apopyra rehe. Hokairungava pyhykava rehe nhaporemo oko ikwatijara. Ikwatijara e'i dozeve'ğa ndera pe cordeiro'jave'ga moirũhara'ğa ndera pe. Gandera nanani oko hokairungava pyhykava rehe.

15 Kiroki ga onhiĩ ji ve - gaha gwereko ta'akwarete'ia ouro apopyra a'ea pyvõ ti ji taha'ã ikwahava ipukuhua javo cidade pukuhua portas pukuhua no cidade rokairungava pukuhua no.

16 Ojo'jajo'jaime cidade rova pukuhua kwara pora koty nhimbya koty pavêi tyapyra koty pavêi kwara kia koty pavêi. Cidade rova pukuhua ga ha'ãha'aği ta'akwarete'ia pyvõ nha'angava pyvõ. Paivouhu ihoi ojipejiva'ea pukuhua cidade rova pukuhua ogwovo dois mil e duzentos quilômetros. Cidade yvovouhua pukuhua oko cidade rova pukuhua ja. A'ereki paivouhu oho cidade yvateuhu no ogwovo yvovouhuro dois mil e duzentos quilômetros no.

17 Cidade rokairungava nhamamuhã ga ha'ãha'aği. Nhamamuhã pukuhua ko sessenta e quatro metros.

Nahã Tupana'gapyrive'ga ha'ãha'aği. Ojo'ja nha'angava Tupana'gapyrive'ga apoa vvyakotyve'ğa apoa pavêi.

18 Cidade rokairungava ko itakatua apopyra jaspe apopyra. Cidade ko ouropyryva nhaporemo japopyra - kiroki ouro nomombaraviva'ea. Nurã ouro oko vidro ja - kiroki vidro nomombaraviva'ea. Nurã ji hepiagi ouro

vyvytera pype. ¹⁹⁻²⁰ Cidade rokairungava oko hokairungava pyhykava rehe ita apopyra rehe dozeva'ea rehe. Hokairungava pyhykava mbojigwahava ko itakatuheteparavuhua. He'yjuhu hete itambere'ia itakatuhetea rehe. Hokairungava pyhykava nanani oko itakatuhetea. A'ea ko nahã:

Ojipea ko jaspe.

Ojipea ko safira.

Ojipea ko ágata.

Ojipea ko esmeralda.

Ojipea ko sardônio.

Ojipea ko sárdio.

Ojipea ko crisólito.

Ojipea ko berilo.

Ojipea ko topázio.

Ojipea ko crisópraso.

Ojipea ko jacinto.

Ojipea ko ametista.

A'ea nhaporemo ko itakatuhetea rera - kiroki itakatuhetea oko hokairungava pyhykava.

²¹ Doze ko cidade herekoi portas. Portas oko pérolas. Doze portas ko doze pérolas a'ero. Pehea cidadepeva'ea ko ouropyryva nhaporemo japopyra - kiroki ouro nomombaraviva'ea. Nurã ouro oko vidro ja - kiroki vidro nomombaraviva'ea. Nurã ji hepiagi ouro vyvytera pype.

²² Ji ndahepiagi ġajatykahavuhua Tupana'ga mbohetehava cidade pe. Ndogwerekoi reki. A'ereki Tupana'ga ipopoakaheteve'ga vyvakotyve'ga nduvihavuhuhete'ga ġahoheve'ga - gaha tuhẽ opyta upa ġa pyri cidade pe cordeiro'jave'ga pavêi. Nurã ndatekwava'javi

cidadepeve'ga hoa rehe ojatykahavuhua pype. A'ereki ga ga mbohete gwekohai pe nhaporemo cidade pe.

²³ Ndatekwava'javi kwara rendya rehe cidade pe. Ndatekwava'javi jahya rendya rehe cidade pe no. A'ereki Tupana'ga hendy'jandy'ja im-bokojahupava. Cordeiro'jave'ga ko cidade ryape-havamo. ²⁴ Yvyakotyve'ga gwyrive'ga ti hepi-akatui okovo kojahuro gwaramo. Yvyakotyve'ga nduvihavuhu'ga nduri cidade pe nehẽ Tupana'ga mboheteavo heruerua oapoakatukatua cidade pype nehẽ.

²⁵ Tupana'ga ti nohovapytymukari tuhẽ cidade portas nehẽ. A'ereki nane'ymi arimo pevo. Naypytuni ti cidade pe nehẽ.

²⁶ Yvyakotyve'ga nduvihava'ga nduri nehẽ Tupana'ga mboheteavo nehẽ heruerua oapoakatukatua cidade pype.

²⁷ Nduri tuhẽ ti cidade pype ndapyryvive'ga okote'varuhuve'ga pavẽi i'mbeve'ga pavẽi. Ojipe'ga Tupana'ga gwereko gandra livro pype. Gahã ti uhu cidade pype nehẽ. Livro ko cordeiro'jave'ga apoa. A'ea pype Tupana'ga okwatijaripe gandra tuhu ti ga ji pyri upa okovo avuirama nehẽ javo - kiroki ga ojiko ga rehe.

22

Paranauhãa ko ahemongohava

¹ Kiro Tupana'gapyrive'ga yvagipeve'ga hepiukari ji ve paranauhãapyryva ahemongohava. Ikatu hete vidro ja. Typy katu hete ko paranauhãa. Ahepia hete ji ypya a'ero. Ohẽ

paranauhũa Tupana'ga apykavuhua hugwi. Perope cordeiro'jave'ga oapy Tupana'ga pyri oina. Ga oko aheruvihavuhuhetero oapyga.

² Pehea pyteri pe i'ami cidade pe yva ahe-mongohava. Yva o'ã paranauhũa rembeyvyrimo no kokoty rovai kikoty rovai no. Dozeva'ea ojoparavuhuva'ea ko yva'ia yva rehe. A'ereki mês nanani ko ipotyramo ojipea yva'ia. Yva rohova ko yvyakotyve'ğa gwyrivepe'ğa pohaga ohoheteavo jupe. ³ Pevova'ea pe nhaporemo pevove'ğa pe nhaporemo po ti Tupana'ga nde'i nehê: “Ite'varuhu po ti nde ve nehê.” A'ea rũi po ti ga ei nehê.

Cidade pe ti Tupana'ga rekoi oapyga oapykavuhua rehe okovo ġanduvihavuhuhetero cordeiro'jave'ga pavêi nehê. Ganhi'iga rupi ti Tupana'gareheve'ğa ndekoi ga mboheteavo nehê. ⁴ Tupana'ga rova ti ġa hepiagi nehê. Gwetovapya rehe ti ġa gwereko garera nehê. ⁵ Naypytuni ti cidade pe nehê. Ndatekwava'javi ti lamparina rehe nehê. Ndatekwava'javi ti kwara rehe nehê no. A'ereki Tupana'ga ġanduvihavuhuhete'ga ombokojahu ġa pe. Yvyakotyve'ğa nduvihavamo ti ga ndekoi avuirama nehê.

⁶ Kiro Tupana'gapyrive'ga ei ji ve:

—A'ea nhaporemo ko a'itituhêva'ea. Pyry hete ahe heroviari a'ea a'ero. Tupana'ga oko onhi'iga mombe'uhara'ğa pojykaharetero pyryve'ğa pojykaharetero. Gaha e'i ojipyryve'ğa pe ga mon-dovo: “Eho ti imombe'gwovo aere'iva'ea jire-heve'ğa pe ikwahavuka ġa pe nahã ti nehê javo,” ei Tupana'ga, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

Nambegwei ti Jesus'ga rura'javi nehẽ

⁷ –Pehendu ti! Nambegwei ti ji rura'javi nehẽ, ei Jesus'ga. Pyry hete ġa pe – kiroki ġa ġwendu katu nhirembikwatijarukara João'ga pe aere'ĩva'ea mombe'uhava, ei Jesus'ga.

⁸ –Jihi Joãoramo ahepia tuhẽ Tupana'gapyrive'ga rembiepiukara. Ji ahendu garemimombe'ua no. Henduvame hepiaga ji nhinoġi Tupana'gapyrive'ga pya pyri tambohete ti ji ga javo – kiroki ga gwepiuka ji ve aere'ĩva'ea.

⁹ A'ero ga ei ji ve:

–Terenhinoġi ji pyri ji mboheteavo. Tupana'ga ti embohete! ei ga. Ji ko Tupana'gapyrive'ga reki jitekovo ganhi'iġa rupi nde ja. Ji ko neirũ'ġa ja no Tupana'ga nhi'iġa mombe'uhara'ġa ja. Ji ko ġa ja no – kiroki ġa ojiko Jesus'ga rehe okovo garembikwatijarukara rupi – kiroki garembikwatijarukara omombe'u aere'ĩva'ea. Nurã ji rũi ti embohete. Tupana'ga ti embohete! ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

¹⁰ –Teremimi garembikwatijarukara nde ve! ei ga. Tokwaha pa ti ġa aere'ĩva'ea nehẽ. Nambegwei ti nahã nehẽ, ei ga. ¹¹ Kiroki ġa oko te'varuhu aġwamo – ġa ti toko te'varuhu avuirama nehẽ. Kiroki ġa tiruahũ aġwamo – ġa ti toko tiruahũ avuirama nehẽ. Kiroki ġa oko katu aġwamo – ġa ti toko katu avuirama nehẽ. Kiroki ġa pyry aġwamo – ġa ti toko pyry avuirama nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

¹² –Pehendu ti! Nambegwei ti ji rura'javi nehẽ, ei Jesus'ga. Yvyakotyve'ġa ndeaporoġita ġandetakwaera ja ji ikwahavipei. Nurã ti ji

imondoi ġa pe ġandeaporogita kwepykava ġandetakwera ja nehē, ei Jesus'ga.

¹³ —Ji ypy ko ako jipe jahykavamo Alfa. Mbapavamo ji ako jahykavamo Ômega. Jypyva'ero ji ako jipe. Mbapavava'ero ji ako, ei Jesus'ga.

¹⁴ —Pyry hete ġa pe - kiroki ġa Tupana'ga nhi'ĩpo'ru okote'varuhua momboruka. Nahã ti Tupana'ga ei ġa pe a'ero nehē: “Pe'u ti yva hugwi ahemongohava hugwi. Pejo ti cidade pype no pekiavo portas rupi,” e'i ti Tupana'ga nehē, ei Jesus'ga.

¹⁵ —Ojipe'ġa ki a'e te nduri ipype. Tokiyme ti ġa ipype okote'varuhuheteve'ġa, ipajive'ġa, ndoakwahavive'ġa - kiroki ġa gwereko ġwembireko'ġarũive'ġa, iporujukahara'ġa, ġanembiapopyra mboheteve'ġa, i'mbeve'ġa, ojipe'ġa no - kiroki ġa i'mbe pota jipi. Nanongara'ġa nhaporemo ti ndoki tuhē cidade pype nehē, ei Jesus'ga.

¹⁶ —Jihi ko Jesus, ei ga. Jihi amondo jijipyrive'ga pe pyri tomombe'u ti ga nhinhi'iġa ġa pe javo. A'ero ti pemombe'u garemimombe'ua ojipe'ġa pe - kiroki ġa ojatyka Tupana'ga mboheteavo hendukatuavo ganhi'iġa. Daviva'ea ko nhirembopya. Ji ko Daviva'ea rakykwepoharamo no. Ji ko jaytata'iuhua ja - kiroki hendy'jandy'ja ko'ema koty, ei Jesus'ga.

¹⁷ Kiro Tupana'ga ra'uva i'ei cordeiro'jave'ga rembirekoruamahēa pavēi:

—Herejo! e'i gara'uva hēa pavēi.

Gahã - kiroki ġa ġwendu Jesus'ga rembikwati-jarukara - ġa ti te'i nehē no: “Herejo!”

Gahã - kiroki ġa ojiko pota Tupana'ga rehe imomborukapota okote'varuhua - ġa ti tuhu upa avuirama Tupana'ga pyri nehẽ i'gwovo yhya ahemongohava nehẽ. Gay'ua pe ji ei ġajikoga Tupana'ga rehe.

Gahã - kiroki ġa uhu pota upa avuirama Tupana'ga pyri - ġa ti tuhu ojikoga ga rehe nehẽ i'gwovo yhya ahemongohava ikwepyge'yma nehẽ.

¹⁸ Joãoramo ji ei ġa momoranduva - kiroki ġa ġwendu Jesus'ga rembikwatijarukara aere'ĩva'ea mombe'uhava. Ga pe ji ei ġa imombe'urame ojipe'ġa pe Jesus'ga rembikwatijarukara. Po ġa hajiheva'ea mombe'ui a'ea ko Jesus'ga rembikwatijarukara javo no, a'ero ti Tupana'ga imondoi hahya ġa pe nehẽ - kiroki hahya Jesus'ga omombe'uuka ġwembikwatijarukara pype. ¹⁹ Po ġa nomombe'upavi Jesus'ga rembikwatijarukara ġa imombe'urame ojipe'ġa pe garembikwatijarukara, a'ero ti Tupana'ga ndo'uukari ġa pe yva hugwi ahemongohava hugwi nehẽ. Ga nombuhurukari ġa cidadepyryva pype nehẽ no. Nahã ti ga nomomyryvi ġa pe imbuhure'yma ġa pe pyryva'ea. Pyryva'ea Jesus'ga omombe'u ikwatijarukarame ji ve. A'ea ti Tupana'ga nombuhuri ġa pe nehẽ.

²⁰ Kiroki ga e'i a'ea pe nhaporemo: "A'iti a tuhẽ!" - gaha e'i no:

—Nambegwei ti ji rura'javi nehẽ. Na tuhẽ ti, ei ga.

Kwa. Na tuhẽ a'ero! a'e ji. Amém! Herejo, Jesus, nhandepojykaharetero, a'e ji.

²¹ Tomomyry ti ga pe me nhaporemo Jesus
Cristo'ga nhandepojykaharete'ga, a'e ji.

Tupana'ga nhi'iga
New Testament in Tenharim (BR:pah:Tenharim)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tenharim

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tenharim [pah], Brazil

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tenharim

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

3eb8a851-f633-5209-8712-862a9511e134